

የወላጅ መብቶች

የጫራላንድ የሥርዓት መከላከያ ማስታወቂያ
የሕጻናቶችና ልጆች/የመዋለ ሕጻናት ልዩ ትምህርት
እና ልዩ ትምህርት

ጁኑዋሪ 2010 ዓ.ም. ተሻሻለ

Division of Special Education/
Early Intervention Services

የወላጆች መብቶች
የሚረገገው የሥርዓት መከላከያ ማስታወቂያ
የሕጻናቶችና ልጆች፣ መዋለ ሕጻናት፣ ልዩ ትምህርት
ጃኑዋሪ 2010 ዓ.ም.

የሚረገገው ስቴት የትምህርት ክፍል ሥራ ቅጥርን ወይም በአንዳንድ የመርሀ-ግብር ተሳትፎዎችን በተመለከተ ተጸዕኖ ሊያሳድር የሚችል በጎሳ፣ በቀለም፣ በጾታ፣ በዕድሜ፣ በብሄር፣ በሃይማኖት ወይም በአእምሮ ወይም በአካል ጉዳት ላይ የተመሠረተ ምንም ዓይነት አድሎ አያደርግም። የክፍሉን አመራር በተመለከተ ጥያቄዎች ካልዎት የእኩልነት ማረጋገጫና መፈጸሚያ ቅርንጫፉን (Equity Assurance and Compliance Branch) በስልክ ቁጥር (410) 767-0433 በመደወል ወይም በፋክስ ቁጥር (410) 767-0431 መገናኘት ይችላሉ። የአካል ጉዳት ያለባቸው አሜሪካውያን (Americans with Disabilities Act (ADA)) በደንገገው መሠረት ይህ ስነድ በተጠየቀ ጊዜ በአማራጭ አቀራረቦች ዝግጁ ሆኖ ይገኛል። የሚረገገው ስቴት የትምህርት ክፍል ውስጥ የሚገኘውን የልዩ ትምህርት/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶችን ክፍል በስልክ ቁጥር (410) 767-0242 ወይም በፋክስ (410) 333-1571 ይገናኙ።

ይህ ስነድ ከዩ.ኤስ. የትምህርት ክፍል የልዩ ትምህርትና የመቋቋሚያ አገልግሎቶች በተገኘ ገንዘብ፣ በልዩ ትምህርት ክፍል/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች፣ IDEA Part C Grant #H181A090124 እና IDEA Part B Grant HO27A080035A መሠረት ዳብሮና ታትሞ የተዘጋጀ ነው። የልዩ ትምህርት/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች ክፍል በዩ.ኤስ. የትምህርት ክፍል ሥር ከሚገኙት የልዩ ትምህርት መርሀ-ግብሮች፣ የልዩ ትምህርትና የመቋቋሚያ አገልግሎቶች ቢሮ የገንዘብ አርዳታ ያገኛል። ይህ መረጃ ከሕትመት ሕግ (ኮፒራይት) ነጻ ነው። አንባቢዎች አባዛተው እንዲጋሩት ይበረታታሉ ሆኖም ከሚረገገው ስቴት የትምህርት ክፍል የልዩ ትምህርት ክፍል/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች መምጣቱን አባዛኛን ያስታውቁ።

Maryland State Department of Education
Division of Special Education/Early Intervention Services
200 West Baltimore Street, 9th floor
Baltimore, Maryland 21201
410-767-0858 (ስልክ)
410-333-1571 (ፋክስ)
www.marylandpublicschools.org

ማውጫ

የሥርዓት መከላከያዎች ማስታወቂያ 1

የትውልድ ቋንቋ..... 1

ኢሜል 1

ቅድሚያ የጽሑፍ ማስታወቂያ 2

 ማስታወቂያ፡-..... 2

 የጽሑፍ ማስታወቂያ ይዘታ፡- 2

ስምምነት 2

 የ IFSP አገልግሎቶችን ብቻ ለማግኘት የወላጅ ስምምነት፡-..... 2

 ለ IFSP አገልግሎቶች ብቻ የወላጅ እምቢታ መብት፡-..... 2

 የወላጅ ስምምነት፡-..... 2

 የመጀመሪያውን ግምገማ ለማድረግ የወላጅ ስምምነት፡-..... 3

 ለIFSP አገልግሎቶች ብቻ ምትክ ወላጆች፡- 3

 በመንግሥት አሳዳጊነት ሥር ላሉ የመጀመሪያ ግምገማ ለመስጠት ያሉ ልዩ ሕጎች፡-..... 3

 ለአገልግሎቶች የወላጅ ስምምነት፡-..... 4

 አገልግሎቶችን ለማግኘት የተሰጠ የወላጅ ስምምነትን መሰረዝ፡-..... 4

 ለዳግም ግምገማዎች የወላጅ ስምምነት፡-..... 4

 የወላጅ ስምምነትን ለማግኘት የተደረጉ ተገቢ ጥረቶችን መመዘገብ፡-..... 4

 ሌሎች ለስምምነት መሟላት ያለባቸው ነጥቦች፡- 5

በግል የሚደረግ የትምህርት ግምገማ 5

 ፍቺዎች፡-..... 5

 የሕዝብ ድርጅት መመዘኛዎች፡-..... 6

 በሕዝብ ወጪ የሚደረግ ግምገማ ጋር የተያያዘ የወላጅ መብት፡- 6

 በወላጅ አነሳሽነት የሚደረግ ግምገማ፡-..... 6

 ግምገማ በአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) እንዲደረግ ስለመጠየቅ፡- 6

መረጃን በግልና በምስጢር ስለመያዝ 6

 ፍቺዎች፡-..... 6

 መከላከያዎች፡- 7

 ስምምነት፡- 7

 የመሳብኘት/የመመልከት መብቶች፡- 7

 የጉብኝት ሬኮርድ፡-..... 8

 በወላጅ ጥያቄ መሠረት ሬኮርዶችን ማስተካከል፡-..... 8

 የመረጃ ድምሰሳ ሥርዓታዊ ክንዎኔ፡-..... 8

 የልጆች መብቶች፡- 9

 ሥነ ምግባራዊ መረጃ፡-..... 9

የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳተኛ ልጆች ሥነ-ምግባር 9

 ፍቺዎች፡-..... 9

 የትምህርት ቤት ባልደረቦች ሥልጣን፡- 9

 የገለጻ ውሳኔ፡- 10

 የምደባ ለውጥ፡-..... 10

 መሸጋገሪያ አማራጭ የትምህርት መስጫ ቦታ፡- 10

 የእርጣት ይግባኝ/አቤቱታ፡- 11

 ልጁ ገና ብቁ ሆኖ ካልተገኘ፡- 11

 ወደ ሕግ አስከባሪና የዳኝነት ባለሥልጣናት መተላለፍና የሚወስድ እርምጃ፡- 12

ወላጆች በግለሽነት ልጆቻቸውን የግል ትምህርት ቤት ውስጥ በሕዝብ ወጪ ስለማስገባት 12

 በወጪዎች ማካካሻ ላይ ገደብ፡-..... 12

የወላጅነት መብትን አካለ-መጠን ለደረሱ ልጆች ማስተላለፍ 13

አለመግባባቶችን ስለመፍታት 13

 ግልግል፡ 13

 ግልግልን ለማበረታታት መገናኘት፡ 14

 በስቴት አቤቱታና በፍትህ ሂደት አቤቱታ መካከል ያለው ልዩነት፡ 14

 የስቴት አቤቱታ፡ 14

 የስቴት አቤቱታን ስለመፍታት፡ 16

 የፍትህ ሂደት አካል የሆነ የስቴት አቤቱታን ስለመፍታት፡ 16

 የፍትህ ሂደት አቤቱታ፡ 16

 የፍትህ ሂደት አቤቱታ ይዞታ፡ 16

 ለፍትህ ሂደት አቤቱታው የሚሰጥ ምላሽ፡ 16

 የማስታወቂያ ብቃት፡ 17

 በፍትህ ሂደቶች ጊዜ የልጁ ሁኔታ/ቦታ፡ 17

 ችግሩን የመፍታት ሂደት፡ 17

 የ30 ቀን የጊዜ ሰሌዳው ላይ የሚደረጉ ማስተካከያዎች፡ 18

 የችግሩን መፍትሔ ስምምነት፡ 18

 የፍትህ ሂደት ችሎት፡ 18

 የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ)፡ 18

 የፍትህ ሂደት አቤቱታ ርዕስ፡ 19

 የይግባኝ መብቶች፡ 19

 በግልጽ ስለማውጣት ተጨማሪ መረጃ፡ 19

 የወላጅ መብቶች፡ 19

 የይግባኝ ውሳኔ፡ 19

 ለብቻው የተለየ የፍትህ ሂደት አቤቱታ፡ 19

 የጊዜ ሰሌዳዎችና የችሎት አመቺነት፡ 19

 የተፋጠኑ የጊዜ ሰሌዳዎች፡ 20

 የፍርድ መጨረሻነት፡ 20

 ይግባኝ፡ 20

የጠበቆች ክፍያዎች 20

ተያያዥ፡ የIDEA የአለመግባባት ፍቺ አሠራሮች ማወዳደሪያ ሠንጠረዥ 22

የሥርዓት መከላከያ ማስታወቂያ

የሥርዓት መከላከያ ማስታወቂያ በቀላሉ ለመረዳት በሚቻልበት መንገድና በትውልድ ቋንቋ የተጻፈ ሲሆን የመብቶችን ሙሉ ማብራሪያ ያካትታል። ይህ የሥርዓት መከላከያ ማስታወቂያ የሚመለከተው በግል የቤተሰብ አገልግሎት ዕቅድ (IFSP) በኩል አገልግሎቶች የሚያገኙ ልጆችና ቤተሰቦቻቸውን ሲሆን እንዲሁም በግል ትምህርት ፕሮግራም (IEP) በኩል አገልግሎት የሚያገኙ ልጆች/ተማሪዎችንም ይመለከታል።

በዚህ ሰነድ ውስጥ የተካተቱት መከላከያዎች IDEA 2004ን በተግባር ላይ በሚያውለው ለአስምርና የአካል ጉዳት ላለባቸው ግለሰቦች በወጣው የትምህርት ማሻሻያ ፈዴራል ድንጋጌ 2004 (IDEA 2004) 20 U.S.C. §1400 እና ሌሎችም እና በሜሪላንድ ደንቦች ኮድ ወይም COMAR ውስጥ በሚገኙት በሚከተሉት አንቀጾች አማካኝነት የተመሠረተ ነው፡- COMAR 13A.05.01 COMAR 13A.08.03 እና COMAR 13A.13.01። እያንዳንዱ የሕዝብ ድርጅት የIDEA 2004 መስፈርቶችን የሚያሟሉ የሥርዓት መከላከያዎችን ይመሠርታል፤ ይጠብቃል እንዲሁም ሥራ ላይ ያውላል። የሕዝብ ድርጅት ማለት ለልጁ የ IFSP ወይም የ IEP አገልግሎቶች የሚሰጠው ድርጅት ነው።

የሥርዓት መከላከያ ሰነድ ቅጂ ለወላጆች በዓመት አንድ ጊዜ ይሰጣል፤ በሚከተሉት ሁኔታዎች ጊዜ የሕዝብ ድርጅት ለወላጆች ሌላ የሰነዱን ቅጂ ይሰጣል፡-

- በመጀመሪያ የመተላለፍ ወቅት ወይም የግምገማ ጥያቄ በወላጅ ሲቀርብ፤
- በትምህርት ዘመን ጊዜ ከአንቀጽ 34 CFR 300.151 እስከ 300.153 ሥር በተመለከተው መሠረት የመጀመሪያ የልዩ ትምህርት የስቴት አቤቱታ በቀረበበት ጊዜ፤
- በትምህርት ዘመን ጊዜ በአንቀጽ 34 C.F.R. §300.507 ሥር በተመለከተው መሠረት የመጀመሪያ የፍትህ ሂደት አቤቱታ በቀረበበት ጊዜ፤
- የቅጣት ክትትል ለማድረግ በተወሰነ ጊዜ እና
- በወላጅ ሲጠየቅ።

አንድ የሕዝብ ድርጅት ዌብ ሳይት ካለው ወቅታዊ የሆነውን የሥርዓት መከላከያዎችን ማስታወቂያ ቅጂ በኢንተርኔት ዌብ ሳይቱ ላይ ሊያወጣ ይችላል።

የሥርዓት መከላከያ ሰነድ የወላጆችን መብቶች ሙሉ ማብራሪያ የሚያካትት ሲሆን በቀላሉ ለመረዳት በሚቻልበት መንገድና ይህን ማድረግ በግልጽ የማይቻል ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር በወላጅ የትውልድ ቋንቋ የተጻፈ ነው። የትውልድ ቋንቋው ወይም ሌላው የመግባቢያ ዘዴ በጽሑፍ የሚገለጽ ካልሆነ የሕዝብ ድርጅቱ የሥርዓት መከላከያዎቹ በቃል ወይም በሌላ አመቺ መንገድ ወደ ወላጁ የትውልድ ቋንቋ ወይም ሌላ የመግባቢያ ዘዴ መተርጎማቸውን ማረጋገጥ ይኖርበታል። የሕዝብ ድርጅቱ ማስታወቂያው በአግባቡ መተርጎምና ወላጆችም በአግባቡ የተረዱት መሆኑን የሚያረጋግጥ የጽሑፍ ማስረጃ ማስቀመጥ አለበት።

የትውልድ ቋንቋ

ወላጆች እነሱ በሚረዱት ቋንቋ መረጃ የማግኘት መብት አላቸው።

- የአንግሊዝኛ ቋንቋ ችሎታው ጥቂት ከሆነ ግለሰብ ጋር በሚጠቀሙበት ጊዜ የትውልድ ቋንቋ ማለት የሚከተሉትን ነው፡-
- ይህ ሰው ብዙውን ጊዜ የሚጠቀምበት ቋንቋ ወይም ልጅም ከሆነ የልጁ ወላጆች ብዙውን ጊዜ የሚጠቀሙበት ቋንቋ፤
- ከልጁ ጋር በቀጥታ በሚገናኙበት ጊዜ ሁሉ (የልጁን ግምገማም ጨምሮ) ልጁ በቤቱ ውስጥ ወይም በሚማርበት አካባቢ ብዙውን ጊዜ የሚጠቀምበት ቋንቋ።

መስማት የሚሳነው ወይም አይነ ስውር የሆነ ሰው፤ ወይም የጽሑፍ ቋንቋ የሌለው ሰው ከሆነ የመግባቢያ ዘዴው ይህ ሰው ብዙውን ጊዜ የሚጠቀምበት ዘዴ መሆን አለበት (መስማት የሚሳናቸው ሰዎች የሚጠቀሙበት የምልክት ቋንቋ፤ የአይነ ስውራን ሥርዓተ ጽሕፈት ወይም የቃል ንግግር)።

ኢሜል

አማራጭ ካለ ወላጆች ማስታወቂያዎች በኢሜል እንዲደርሳቸው ማድረግ ይችላሉ። አንድ የሕዝብ ድርጅት ወላጆች ሰነዶች በኢሜል እንዲደርሳቸው አማራጭ የሚሰጥ ከሆነ የሚከተሉት በኢሜል እንዲደርስዎት ማድረግ ይችላሉ፡-

- የቅድሚያ ማስታወቂያ፤
- የሥርዓት መከላከያ ማስታወቂያ፤ እና
- የፍትህ ሂደትን የሚመለከቱ ማስታወቂያዎች።

ቅድሚያ የጽሑፍ ማስታወቂያ

ወላጆች አንድ የሕዝብ ድርጅት የልጆቻቸውን አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች ወይም ልዩ ትምህርት ጉዳይ በተመለከተ የሚያደርጋቸውን ድርጊቶች በጽሑፍ የማግኘት መብት አላቸው።

ማስታወቂያ፦

አንድ የሕዝብ ድርጅት የሚከተሉትን ባደረገ ቁጥር ለወላጆች የጽሑፍ ማስታወቂያ መስጠት አለበት፦

- የአንድን ልጅ የማግኘት መለያ፣ ግምገማ፣ የትምህርት መርህ-ግብር ወይም የትምህርት ምደባን ወይም ለልጁ የሚሆን የነጻ አግባብ ያለው ሕዝባዊ ትምህርት (FAPE) አቅርቦትን አስመልክቶ አነሳሽነት ወይም ለውጥ ለማድረግ ሐሳብ ሲያቀርብ፣ ወይም ለልጁና ለልጁ ቤተሰብ አስቀድሞ ለ IFSP አገልግሎቶች ብቻ የአስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች ሲያቀርብ
- የአንድን ልጅ የማግኘት መለያ፣ ግምገማ፣ የትምህርት መርህ-ግብር ወይም የትምህርት ምደባን ወይም ለልጁ የFAPE አቅርቦትን አስመልክቶ አነሳሽነት ወይም ለውጥ ለማድረግ ሐሳብ ሲቃወም።

አንድ የጽሑፍ ማስታወቂያ የወላጅ ፍቃድ የሚያስፈልገው ከሆነ የሕዝብ ድርጅቱ የጽሑፍ ማስታወቂያ አብሮ አንድ ላይ ሊሰጥ ይችላል።

የጽሑፍ ማስታወቂያ ይዘታ፦

ይህ የጽሑፍ ማስታወቂያ የሚከተሉትን ማድረግ አለበት፦

- የሕዝብ ድርጅቱ ያነሳሳው/ያነሳሳቸው ወይም ውድቅ ያደረገው/ያደረጋቸው ድርጊት/ቶች ማብራሪያ መስጠት፤
- የሕዝብ ድርጅቱ ድርጊቱን/ድርጊቶቹን ለመፈጸም ወይም ለመቃወም ምን እንዳነሳሳው የሚገልጽ ማብራሪያ፤
- የሕዝብ ድርጅቱ ድርጊቱን/ድርጊቶቹን ለመፈጸም ወይም ለመቃወም የወሰነበትን እያንዳንዱን የግምገማ ሂደት፣ ቱስት፣ መዝገብ ወይም ሪፖርት የሚያብራራ መግለጫ፤
- ወላጆች IDEA ውስጥ በሚገኝ የሥርዓት መከላከያ አቅርቦት መሠረት መብቶች እንዳላቸው የሚገልጽ መግለጫ፤
- የሕዝብ ድርጅቱ የሚፈጽመው ወይም የሚቃወመው ድርጊት ለግምገማ የሚተላለፍ የመጀመሪያ ድርጊት ካልሆነ ወላጆች የሥርዓት መከላከያ ቅጂ የሚያገኙበትን መንገድ መናገር፤
- ወላጆች IDEA ን ለመረዳት እርዳታ የሚያገኙባቸውን ምንጮች ማካተት፤
- የልጁ የግል የትምህርት መርህ-ግብር የግል ቤተሰብ አገልግሎት ዕቅድ (IFSP) ወይም የግል ትምህርት ፕሮግራም (IEP) ቡድን ያያቸውን አማራጮች ማብራራትና በምርጫዎቹ ተቃዋሚ የተተወበትን ምክንያቶች መንገር፣ እንዲሁም
- የሕዝብ ድርጅቱ ድርጊቱን ለመፈጸም ወይም ለመቃወም የተጠቀመባቸውን ምክንያቶች ማብራሪያ ማቅረብ።

ስምምነት

የ IFSP አገልግሎቶችን ብቻ ለማግኘት የወላጅ ስምምነት፦

የሚከተሉት ከመደረጋቸው በፊት ስምምነት በጽሑፍ መገኘት አለበት፦

- የልጁ የመጀመሪያ ግምገማና ግምት የመጀመሪያ ግምገማ
- የልጁን እድገት ከማሻሻል ጋር በተያያዘ የቤተሰቡን ገቢ፣ በመጀመሪያ የሚያስፈልጋቸውንና ሐሳቦቻቸውን ማወቅ
- አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶችና ተጨማሪ ግምገማዎች በአነሳሽነት ማቅረብ
- ስምምነት በጽሑፍ ካልተገኘ፣ የአካባቢው መሪ ድርጅት ወላጅ የሚከተሉትን ስለማድረግ ተገቢ ጥረቶች ያደርጋል፦
 - ስለሚኖሩት የግምገማና ግምት አገልግሎቶች ባሕርይ ወላጅ ሙሉ በሙሉ ማወቁን
 - በጽሑፍ ስምምነት ካልተሰጠ በስተቀር ልጁ ግምገማና ግምት ወይም አገልግሎቶቹን ማግኘት እንደማይችል

ለ IFSP አገልግሎቶች ብቻ የወላጅ እምቢታ መብት፦

የአንድ ብቁ ልጅ ወላጅ ማናቸውንም የአስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች እርሳቸው፣ ልጆቻቸው ወይም ሌላ የቤተሰብ አባላት መቀበል ወይም አለመቀበላቸውን መወሰን ይችላሉ፤ ይህንንም አገልግሎት መጀመሪያ ተቀብለው በኋላ አልፈውም ቢሉ ሌሎች የአስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶችን አያስተጓጉሉም። ወላጅ ዕድሜው ሶስት ወይም ከዛ በላይ ለሆነው ልጅ የአስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች መቀጠል ቢፈልግ፣ የትምህርት ክፍል መካተት አለበት። ወላጅ የትምህርት ክፍሉን ካልፈለገ፣ የአስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶችን ለማግኘት ብቃት የለውም።

የወላጅ ስምምነት፦

አንድ የሕዝብ ድርጅት አንድን ልጅ የልዩ ትምህርት ግምገማና ተዛማጅ አገልግሎቶች ለመስጠት ሲፈልግና ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ከማቅረቡ በፊት የወላጅ ስምምነት ማግኘት አለበት። ወላጆች ስምምነቱን በማንኛውም ጊዜ የመሰረዘ መብት አላቸው። ለግምገማ ስምምነት ከማግኘት የተገለሉ አንዳንድ ልዩ ሁኔታዎች አሉ።

ስምምነት ማለት ወላጆች፦

- ስምምነቱን ለመስጠት ስለተጠየቀበት ድርጊትና ተዛማጅ መረጃ በትውልድ ቋንቋቸው ወይም ሌላ መግባቢያ ዘዴያቸው ሙሉ ማብራሪያ ተሰጥቷቸዋል፤
- ስምምነታቸው የተጠየቀበትን ሁኔታ በሚገባ ተረድተውና መስማማታቸውንም በጽሑፍ ያረጋገጡ ሲሆን፤ ስምምነቱም ለሚመለከተው ሁሉ ሊተላለፍ የሚችልበትን ሁኔታ የሚገልጽና የነዚህም ራዕይዎች አካል የሆነውን ዝርዝር የሚያካትት መሆኑን ተገንዝበዋል፤ እና
- ስምምነት መስጠት በወላጆች ፈቃደኝነት ላይ የተመሠረተ መሆኑንና ሲፈልጉም በማንኛውም ጊዜ ስምምነታቸውን ሊሽሩት ወይም ሊሰርዙት የሚችሉ መሆናቸውን ተረድተዋል ማለት ነው።

ወላጆች የሰጡትን ስምምነት ቢሽሩ የሕዝብ ድርጅቱ ስምምነቱ ከደረሰው ጊዜ ስምምነቱ ከመሻሩ መሃል ባለው ጊዜ ውስጥ የተከሰተን ድርጊት አይሰርዝም።

ልጁ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ማግኘት ከጀመረ በኋላ ወላጅ ልጃቸው ልዩ ትምህርት አገልግሎቶች የሚያገኝበትን ስምምነት በጽሑፍ ቢሰርዝ፤ የሕዝብ ድርጅቱ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች እንዳገኘ የሚያሳይ ማንኛውንም ሰነድ ስምምነቱን ስለሰረዘ ከመዝገብ የመሰረዘ ግዴታ የለበትም።

የመጀመሪያውን ግምገማ ለማድረግ የወላጅ ስምምነት፦

አንድ የሕዝብ ድርጅት አንድ ልጅ ለአስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች ወይም ለልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ብቁ መሆኑን የመጀመሪያ ግምገማ ከማድረግ በፊት የሕዝብ ድርጅቱ የሚከተሉትን ማድረግ አለበት፦

- ለወላጆች ስለ ድርጊቱ አቅርቦት በጽሑፍ የቅድምያ ማስታወቂያ መስጠት፤ እንዲሁም
- የወላጅ ስምምነት ማግኘት።

የሕዝብ ድርጅቱ የአንድ ልጅ አእምሮ ወይም አካል ጉዳት ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ያስፈልገዋል ብሎ ለመወሰን የሚያስፈልገውን ግምገማ ለማድረግ ተረድተው የሰጡትን ስምምነት ለማግኘት ተገቢ ጥረት ማድረግ አለበት።

አንድ ወላጅ ለመጀመሪያ ግምገማ ስምምነት ሰጠ ማለት የሕዝብ ድርጅቱ አስቀድሞ ችግር ወይም ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ለልጁ መስጠት እንዲጀምርም ስምምነት ሰጠ ማለት አይደለም።

ለIFSP አገልግሎቶች ብቻ ምትክ ወላጆች፦

የሜሪላንድ ስቴት ትምህርት መምሪያ በሚከተሉት ሁኔታዎች ጊዜ ብቁ የሆነ ልጅን የሚወክል ምትክ ወላጅ ይመድባል፦

- ወላጅ ካልታወቀ
- የሕዝብ ድርጅቱ ተገቢውን ጥረት አድርጎ የልጁን ወላጅ ማግኘት ካልቻለ
- ልጁ በሜሪላንድ ስቴት አሳዳጊነት ሥር ያለ ከሆነ

የምትክ ወላጆች መስፈርቶች፦

- የልጁ ጥቅም ከወላጅ ጥቅም ጋር የማይጋጭ
- ልጁን በተገቢ ሁኔታ መወከል የሚያስችል ዕውቀት እና ችሎታ ያለው
- የስቴት ሠራተኛ ወይም የማንኛውም ለልጁ ወይም ለልጁ ቤተሰብ የአስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች የሚያቀርብ ድርጅት ሠራተኛ ያልሆነ
- አንድ ግለሰብ ምትክ ወላጅ እንዲሆን የሕዝብ ድርጅት ስለከፈለው ብቻ የድርጅቱ ሠራተኛ ተብሎ አይታይም

አስፈላጊ ነው ተብሎ ከተገመተ፤ የአካባቢው መሪ ድርጅት ምትክ ወላጅ እንዲመደብለት ለሚረጋገጥ ስቴት የትምህርት መምሪያ በጽሑፍ ጥያቄ ያቀርባል። የትምህርት መምሪያው ዋና ተቆጣጣሪ ወይም ምክትሉ አንድ ሁኛ ግለሰብ ምትክ ወላጅ እንዲሆን ይመድባል።

ምትክ ወላጅ በሚከተሉት ሁኔታዎች የተያያዙ ጉዳዮች ላይ በሙሉ ልጁን ሊወክል ይችላል፦

- የልጁ ግምገማና ግምት
- የልጁ IFSP ልማትና ሥራ ላይ ማዋል፤ ዓመታዊ ግምገማዎችንና ወቅታዊ ግምገማዎችን ጨምሮ
- ለልጁና ለቤተሰቡ ቀጣይ የአስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች አቅርቦት

በመንግሥት አሳዳጊነት ሥር ላሉ የመጀመሪያ ግምገማ ለመስጠት ያሉ ልዩ ሕጎች፦

አንድ ልጅ በመንግሥት አሳዳጊነት ሥር ያለ ከሆነና ከወላጆቹ ጋር የማይኖር ከሆነ፤ ልጁ የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳተኛ መሆኑን የመጀመሪያ ግምገማ ለማድረግ የሕዝብ ድርጅቱ የወላጅ ስምምነት የሚያስፈልገው የሚከተሉት የተሟሉ ከሆነ ነው፦

- ምንም እንኳን በቂ ጥረት ቢያደርግም፤ የሕዝብ ድርጅቱ የልጁን ወላጅ ማግኘት አልቻለም፤

- በስቴቱ ሕግ መሠረት የወላጆች የወላጅነት መብት ተገፍቷል፤ ወይም
- አንድ ወላጅ በትምህርት ነጻ ውሳኔዎችና ለመጀመሪያ ግምገማ ስምምነት የመስጠት መብቱ በዳኛ ፍርድ አማካኝነት ተገፍፎ ለሌላ ሰው ተሰጥቶ ከሆነ።

ለአገልግሎቶች የወላጅ ስምምነት፦

አንድ የሕዝብ ድርጅት ለአንድ ልጅ ለመጀመሪያ ጊዜ አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ከመስጠቱ በፊት ተረድተው የሰጡት ስምምነት ለማግኘት ተገቢ ጥረቶች ማድረግ አለበት።

ወላጆቹ የሚከተሉትን ካደረጉ የሕዝብ ድርጅቱ የግልግል ወይም የፍትህ ሂደቶችን ተጠቅሞ ስምምነት ማግኘት ወይም የልጁ ወላጆች ስምምነት ሳይሰጡ የልጁ የIFSP ወይም የIEP ቡድን በሰጠው ምክር መሠረት ልጁ አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች እንዲያገኝ ፍርድ መጠቀም የለበትም፤

- ልጃቸው አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች እንዲያገኝ ስምምነት አልሰጥም ካሉ፤ ወይም
- ለመጀመሪያ ጊዜ ልጁ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች እንዲያገኝ ስምምነት እንዲሰጡ ተጠይቀው መልስ ሳይሰጡ ከቀሩ።

ወላጆች ልጃቸው ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች እንዲያገኝ የመጀመሪያ ስምምነት አልሰጥም ካሉ፤ ወይም ወላጆች ስምምነት እንዲሰጡ ተጠይቀው መልስ ሳይሰጡ ከቀሩ፤ የሕዝብ ድርጅቱ፦

- የነጻ ተገቢ ሕዝባዊ ትምህርት (FAPE) ለልጃቸው እንዲኖር ማድረግ ያለባቸውን ግዴታ ሕግ አልጣሉም፤ እንዲሁም
- ለልጃቸው የግል ቤተሰብ አገልግሎት ዕቅድ (IFSP) ስብሰባ ወይም የግል የትምህርት መርሀ-ግብር (IEP) ስብሰባ የማድረግ ወይም ለልጃቸው IFSP/IEP የማዳበር ግዴታ የለበትም።

አገልግሎቶችን ለማግኘት የተሰጠ የወላጅ ስምምነትን መሰረዝ፦

የአንድ ልጅ ወላጅ የሕዝብ ድርጅቱ መጀመሪያ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ማቅረብ ከጀመረ በኋላ በማንኛውም ጊዜ ለልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶች አቅራቢ ቀጣይነት የሰጠውን ስምምነት በጽሑፍ ከሰረዘ፤ የሕዝብ ድርጅቱ፦

- ስምምነት ስለተሰረዘ፤ የሕዝብ ድርጅቱ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ልጁ እንዳገኘ የሚያሳይ ማንኛውንም ሰነድ ከመዘገብ የመሰረዘ ግዴታ የለበትም፤
- ለልጁ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች መስጠት መቀጠል የለበትም ግን ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ማቅረብ ከማቆም በፊት፤ ወላጅ በጽሑፍ ሁሉም ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች እንዲቆም ያቀረበው ጥያቄ እንደደረሰው በቅድሚያ በጽሑፍ ማስታወቂያ ለወላጅ መስጠት አለበት፤
- ግልግል ወይም የፍትህ ሂደት ተጠቅሞ ስምምነትን ማግኘት ወይም አገልግሎቶቹ ለልጁ እንዲሰጡ ማስፈረድ አይችልም፤
- ለልጁ ከዚህ በኋላ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች መስጠት ስላልቻለ FAPE የመስጠቱን ግዴታ አላሟላም ተብሎ ቅጣት አይደርስበትም፤ እንዲሁም
- ከአሁን በኋላ ለልጁ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ለማቅረብ የIEP ቡድን ስብሰባ መጥራት ወይም ለልጁ IEP ማዘጋጀት አይጠበቅበትም።

ስምምነትን መሰረዝ የሕዝብ ድርጅቱ ስምምነቱ በደረሰውና ስምምነቱ ከመሰረዘ መካከል ያለው ጊዜ ላይ የተከሰተ ድርጊትን አይሰርዝም።

ለዳግም ግምገማዎች የወላጅ ስምምነት፦

የሕዝብ ድርጅቱ አዲስ የግል ግምገማዎች ለልጁ ከማኪያሄዱ በፊት፤ የሕዝብ ድርጅቱ የሚከተሉትን በግልጽ ካላሳየ በስተቀር ተረድተው የሰጡትን ስምምነት ማግኘት አለበት፦

- ዳግም ግምገማ ለማድረግ የወላጅ ስምምነት ለማግኘት ተገቢ ጥረቶች አድርጎ ነበር፤ ኪና
- ወላጁ መልስ አልሰጠም።

አዲስ ግምገማዎች ለማድረግ ወላጆች ስምምነት አልሰጥም ካሉ፤ የሕዝብ ድርጅቱ በሽምግልና የሚደረግ ግልግልና የፍትህ ሂደትን ተጠቅሞ የወላጆችን አምቢታ የማስኻር መብት ያለው ሲሆን ግዴታው ግን አይደለም። ልክ እንደ መጀመሪያ ግምገማው፤ የሕዝብ ድርጅቱ አዲስ ግምገማዎች አላደርገም ቢል በ IDEA ሥር ያሉበትን ግዴታዎች አልጣሉም።

የወላጅ ስምምነትን ለማግኘት የተደረጉ ተገቢ ጥረቶችን መመዘገብ፦

አንድ የሕዝብ ድርጅት አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ለመስጠት፤ ዳግም ግምገማ ለማድረግና በመንግሥት አሳዳጊነት ሥር ያሉ የልጆችን ወላጆች የመጀመሪያ ግምገማ ለማድረግ ስምምነት ለማግኘት ያደረጋቸውን ተገቢ ጥረቶች መዘገብ በሰነድ መያዝ አለበት።

ሰነዱ የሕዝብ ድርጅቱ የወላጅ ስምምነት ለማግኘት ያደረጋቸውን የሚከተሉት ዓይነት መከራዎች ሬኮርድ ማካተት አለበት፦

- የተደወሉና የተሞከሩ የሰልክ ጥሪዎች ዝርዝርና ውጤታቸው፤

- ለወላጆች የተላኩ የደብዳቤ ግልባጫችን ምንም ዓይነት ምላሾች፣ እንዲሁም
- የወላጅ ቤት ወይም ሥራ ላይ የተደረጉ ጉብኝቶች የዘርዘር ራክርዶችና ውጤታቸው።

ሌሎች ለስምምነት መሟላት ያለባቸው ነጥቦች፦

የወላጅ ስምምነት በሕዝብ ድርጅት ፊት መቅረብ አስፈላጊ ያልሆነባቸው ግዜዎች፦

- የልጅዎን ግምገማ ወይም ዳግም ግምገማ ለማድረግ ኗሪ መረጃን ሲገመገሙ፣ ወይም
- ለሁሉም ልጆች የሚሰጥ ፈተና ወይም ሌላ ግምገማ ለልጅዎ ሲሰጥ፣ ከልጆቹ ወላጆች ሁሉ ፈተናው ወይም ግምገማው ከመሰጠቱ በፊት ስምምነት የሚያስፈልግ ካልሆነ በስተቀር።

የሕዝብ ድርጅቱ ወላጅ ለአንድ አገልግሎት ወይም ድርጊት ስምምነት አልሰጥም ያለበትን እምቢታ ተጠቅሞ ወላጁን ወይም ልጁን ከሌላ አገልግሎት፣ ጥቅማጥቅም ወይም ድርጊት መክልከል አይችልም።

አንድ ወላጅ ልጃቸውን የግል ትምህርት ቤት ውስጥ በራሱ ወይም በሌላ ሰው ለመመዘገብ፣ የሚከተሉት ከተከሰቱ የሕዝብ ድርጅቱ በሽምግልና የሚደረግ ግልግልን ወይም የፍትህ ሂደትን ተጠቅሞ የልጁን ብቃት መገምገም አይችልም እንዲሁም ልጁ ተገቢ አገልግሎቶች እንዲያገኝ የማድረግ ግዴታ የለበትም፦

- ወላጅ ልጁ የመጀመሪያ ግምገማ ወይም ዳግም ግምገማ እንዲያገኝ ስምምነት አልሰጠም፣ ወይም
- ወላጅ ስምምነት እንዲሰጥ ተጠይቆ መልስ ካልሰጠ።

በግል የሚደረግ የትምህርት ግምገማ

አንድ ወላጅ የሕዝብ ድርጅት በፈጸመው ግምገማ የማይሰማ ከሆነ፣ ወላጁ ለሕዝብ ድርጅቱ በማይሠራ ሰው ልጁን የማስገምገም መብት አለው። .

ፍቺዎች፦

- በግል የሚደረግ የትምህርት ግምገማ ማለት፣ የልጁ ትምህርት ኃላፊነት ላለበት የሕዝብ ድርጅት ተቀጥሮ የማይሠራ፣ ሌላ ብቁ ሠራተኛ ያደረጋቸው ቴክኖችና የግምገማ ሂደቶች ናቸው፣ እንዲሁም
- የሕዝብ ወጪ ማለት የሕዝብ ድርጅቱ የግምገማ ወጪውን በሙሉ ይከፍላል ወይም ግምገማው የሚሰጠው በወላጆች ወጪ እንዳይሆን ያረጋግጣል።

ከዚህ በታች ባሉት ሂደቶች መሠረት ወላጆች ለልጃቸው በ IDEA ሥር ለልጃቸው በግል የሚሰጥ የትምህርት ግምገማ የማግኘት መብት አላቸው። የሕዝብ ድርጅቱ የግል ግምገማ ጥያቄ በቀረበለት ጊዜ፣ ለወላጆቹ ስለሚከተሉት ነጥቦች መረጃ ይሰጣል፦

- በግል የሚሰጥ የትምህርት ግምገማ የት ሊገኝ እንደሚችል፤ እንዲሁም
- ስለ ግል የትምህርት ግምገማ የሕዝብ ድርጅቱ ያለውን መመዘኛዎች።

የሕዝብ ድርጅት መመዘኛዎች፦

አንድ የግል የትምህርት ግምገማ በሕዝብ ወጪ የሚደረግ ከሆነ፤ የግል የትምህርት ግምገማውን ለማግኘት የሚጠቀምባቸው መመዘኛዎች፤ ግምገማው የሚሰጥበት ቦታና የፈታኑን ብቃት ጨምሮ፤ የሕዝብ ድርጅቱ ራሱ ግምገማን ሲያነሳ ከሚጠቀምባቸው መመዘኛዎች ጋር አንድ ዓይነት መሆን አለበት፤ እነዚህ መመዘኛዎች ወላጁ የግል የትምህርት ግምገማ የማግኘት መብቱ ጋር አብረው መሄድ አለባቸው። ከዚህ በላይ ከተገለጹት መመዘኛዎች በስተቀር በሕዝብ ወጪ የሚደረግ የግል የትምህርት ግምገማ ከማግኘት ጋር በተያያዘ የሕዝብ ድርጅቱ የትድመ-ሁኔታዎችና የጊዜ ገደቦች ጫና መፍጠር አይችልም።

በሕዝብ ወጪ የሚደረግ ግምገማ ጋር የተያያዘ የወላጅ መብት፦

ወላጆች የሕዝብ ድርጅት በሰጠው ግምገማ የማይሰማሙ ከሆነ በሕዝብ ወጪ የሚደረግ የግል ትምህርታዊ ግምገማ የማግኘት መብት አላቸው። ወላጆች የግል ትምህርታዊ ግምገማ በሕዝብ ወጪ እንዲደረግላቸው ጥያቄ ካቀረቡ፤ የሕዝብ ድርጅቱ አላስፈላጊ መዘግየት ሳያደርግ ከሚከተሉት አንዱን የማድረግ ግዴታ አለበት፦

- ግምገማው ተገቢ መሆኑን ለማሳየት የፍትህ ሂደት እንዲደረግ ማነሳሳት፤ ወይም
- የሕዝብ ድርጅቱ በችሎት ፊት ቀርቦ ወላጆቹ ያገኙት ግምገማ የሕዝብ ድርጅቱን መመዘኛዎች የማያሟላ እንደሆነ በግልጽ ካላሳየ በስተቀር፤ የግል ትምህርታዊ ግምገማ በሕዝብ ወጪ መስጠቱን ማረጋገጥ።

የሕዝብ ድርጅቱ የፍትህ ሂደት አነሳሰቶ ፍርድ የሕዝብ ድርጅቱ ግምገማ ተገቢ ነው የሚል ከሆነ፤ ወላጆች በግል የሚሰጥ ይትምህርት ግምገማ የማግኘት መብታቸው አሁንም የተጠበቀ ቢሆንም በሕዝብ ወጪ ግን ሊሆን አይችልም።

ወላጆች የግል ትምህርታዊ ግምገማ እንዲደረግላቸው ጥያቄ ካቀረቡ፤ የሕዝብ ድርጅቱ የሕዝብ ግምገማውን ወላጆች የተቃወሙበትን ምክንያት ሊጠይቅ ይችላል። ሆኖም የወላጅ ማስረጃ አስፈላጊ አይደለም፤ የሕዝብ ድርጅቱም በሕዝብ ወጪ የሚደረገውን የግል ትምህርታዊ ግምገማ ለማቅረብ ወይም የሕዝብ ድርጅቱን ግምገማ በችሎት ፊት ቀርቦ ለማስረዳት አነሳሽነት ለመውሰድ አላስፈላጊ መዘግየት ማሳየት የለበትም።

በወላጅ አነሳሽነት የሚደረግ ግምገማ፦

ወላጆች ምንጊዜም ቢሆን የግል ትምህርታዊ ግምገማን፤ እራሳቸው በግላቸው ከሚመርጡት የሰለጠነ ባለሙያ በራሳቸው ወጪ የማግኘት መብት አላቸው። የ IFSP/IEP ቡድኑም፤ ለልጁ መቅረብ በሚገባው FAPE ላይ ውሳኔ በሚያስተላልፍበት ወቅት፤ በወላጆች አነሳሽነት፤ በወላጆች የግል ወጪ፤ ከተደረገው ግምገማ የተገኘውን መረጃ፤ ግምገማው የሕዝብ ድርጅቱን መስፈርቶች የሚያሟላ ከሆነ፤ ማጤን ይኖርበታል። እንደዚሁም ደግሞ፤ በወላጆች የግል አነሳሽነት የተደረገው የግል የግምገማ ውጤት የተጠቃሹን ልጅ ጉዳይ በሚመለከት የፍትህ ሂደት ላይ በማስረጃነት ሊቀርብ ይችላል።

ግምገማ በአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) እንዲደረግ ስለመጠየቅ፦

አንድ የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ) ከአስተዳደር ችሎት ቢሮ (OAH) ጋር አብሮ በመሆን አንድ ይግል ትምህርታዊ ግምገማ በችሎት ላይ የሚሰማ ጉዳይ አካል ሆኖ እንዲቀርብ ከጠየቀ፤ ግምገማው የሚካሄደው በሕዝብ ወጪ መሆን ይኖርበታል።

መረጃን በግልና በምስጢር ስለመያዝ

ወላጆች የልጃቸውን ራኮርዶች የማየትና ራኮርዶ ስህተት አለው ብለው ካሰቡ የሕዝብ ድርጅቱ ራኮርዶን እንዲያስተካክል የመጠየቅ መብት አላቸው። ወላጆች የልጃቸውን መረጃ በተመለከተ በግልጽ ለማሳየት ስምምነት የመስጠት መብት ያላቸው ቢሆን፤ ስምምነት መስጠት የማያስፈልግባቸው አንዳንድ ሁኔታዎች አሉ። ወላጆች የልጃቸውን አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ትምህርታዊ ራኮርዶች የሕዝብ ድርጅቱ በግልና በምስጢር ይይዝልኛል ብሎ የመጠበቅና የልጃቸው ትምህርታዊ መረጃ አላስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ወይም ከጥቅም ውጪ ሲሆን እንዲደመሰሰላቸው የሕዝብ ድርጅቱን የመጠየቅ መብት አላቸው።

ፍቺዎች፦

ድምሰሳ ማለት፤ የአንድን ግለሰብ ማንነት ለመለየት ያስችሉ የነበሩ ማንኛቸውም ዓይነት ግለሰባዊ መለያዎች ከአንግዲህ ወዲያ ፈጽሞ ሊታወቁ እንዳይችሉ አድርጎ መደምሰስ ወይም ማጥፋት ማለት ነው።

የትምህርት ራኮርዶች ማለት፤ “የትምህርት ራኮርዶች” በሚለው 34 C.F.R. ክፍል 99 ፍቺ (የቤተሰብ የትምህርት መብትና የመረጃው ምስጢራዊነት [FERPA] የ1974 ድንጋጌ) ሥር የተመለከቱ ራኮርዶች፤ የአስቀድሞ ችግር መፍቻ ራኮርዶችን ጨምሮ ማለት ነው።

ተሳታፊ ድርጅት ማለት፤ በ IDEA ክፍል C ወይም ክፍል B ሥር በተመለከተው መሠረት፤ የግለሰባዊ መለያ መረጃዎችን የሚሰበስብ፤ አጠናቅሮ የሚይዝ፤ ወይም የሚጠቀም፤ ወይም እነዚህን መረጃዎች ለማግኘት የሚቻልበት ማንኛውም ድርጅት ወይም ተቋም ማለት ነው።

ግለሰባዊ መለያ መረጃዎችም የሚከተሉትን ያጠቃልላሉ፦

- የልጅ ስም፣ የወላጆች ስም፣ ወይም ሌላ የቤተሰብ አባል ስም፣
- የልጁ መኖሪያ አድራሻ፣
- ግለሰባዊ መለያ፣ ለምሳሌ የልጁ ሶሻል ሴክዩሪቲ ቁጥር፣ ወይም
- የልጁን ማንነት በሚዛናዊ አርግጠኝነት ለመለየት የሚያስችሉ የግለሰባዊ መግለጫዎች ዝርዝር ወይም ሌሎች መረጃዎች።

መከላከያዎች፦

አያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጅት፣ የግለሰቦችን ግላዊ መለያ መረጃዎችን ሲሰበሰብ፣ አጠናቅቆ ሲያስቀምጥ፣ ለሌሎችም ሲያስተላልፍ፣ መረጃዎቹንም ሲደመስስ/ሲያጠፋቸው፣ ምስጢራዊነታቸውን በጥንቃቄ ይጠብቃል። የግላዊ መለያ መረጃዎችን በጥንቃቄ ለመጠበቅ እንዲያስችለውም፣ የሕዝብ ድርጅቱ ከድርጅቱ አንዱን ባለሥልጣን በዚህ ሥራ በኃላፊነት ላይ ይመድባል። ከነዚህ የመከላከያ ሥርዓቶች መሰናዶዎች በተጨማሪም፣ የፈደራላዊና ክፍለ ግዛታዊ ሕጎችና ደንቦችም እንደዚህ የትምህርት ልኮርዶችን ደህንነት መጠበቅን ለማረጋገጥ ቁጥጥር ያደርጋሉ። ለግለሰባዊ መለያነት የሚያገለግሉ መረጃዎችን የሚሰበሰቡ፣ ወይም መረጃዎቹን የሚጠቀሙ፣ የሕዝብ ድርጅቱ ሠራተኞች የሆኑ ሁሉ፣ እነዚህን የግል መለያ መረጃዎችን ጥብቅ ምስጢራዊነት ለመጠበቅ የግዛታዊ ፖሊሲዎችንና አፈጻጸማዊ ሂደታቸውን አስመልክቶ ተገቢውን ስልጠና ማግኘት ይኖርባቸዋል። አያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጅት፣ ለሕዝብ ቁጥጥር በሚያመች መልኩ፣ ለግለሰባዊ መለያነት ከሚያገለግሉ መረጃዎች ጋር ግንኙነት የሚኖራቸውን ሠራተኞቻቸውን ስምና የሥራ ኃላፊነት ዝርዝር በግልጽ መዝገብው ያስቀምጣሉ።

ስምምነት፦

በ IDEA ሥር በተደነገገው መሠረት፣ የግለሰባዊ መለያ መረጃዎችን የሚሰበሰቡና የሚጠቀሙ የተሳታፊ ድርጅቶች ኦሪጂናል (የታወቁ) ሠራተኞች ውጪ፣ ወይም በ IDEA ሥር በተመለከተው መሠረት የአንድን የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳተኛ ተማሪ የ FAPE ፍላጎቶችን ማጠና ማሟላትን ከሚመለከት ውጪ በሆነ መልኩ፣ የግላዊ መለያ መረጃዎችን ይፋ ከማድረጋቸው በፊት የወላጆችን የስምምነት ፈቃድ ማግኘት ይጠበቅባቸዋል። አንድን ልጅ ወደ ሕግ ፊት ማቅረብንና በአንድ የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳተኛ ተማሪ በተፈጸመ የወንጀል ድርጊት ሪፖርት መሠረት፣ በሕግ አስከግሪዎችና በዳኝነት ባለስልጣናት የሚወሰድ አርምጃን በተመለከተም፣ ሪፖርቱን የማስተላለፍ ጉዳይ በ FERPA የተፈቀደ አስከፊ ድረስ፣ የወላጅ ፈቃድን መጠበቅ የግድ አይሆንም።

በ FERPA ሥር የተፈቀደ አስከፊ ድረስ፣ አንድ የሕዝብ ድርጅት፣ ከወላጅ ስምምነት ውጪ የግለሰባዊ መለያ መረጃን ከትምህርት ልኮርዱ ውስጥ በማውጣት ለተሳታፊ ድርጅቶች ሊሰጥ አይችልም። መንግሥት ያወጣቸው ፖሊሲዎችና ሥርዓታዊ መመሪያዎች፣ ምስጢራዊነትን መጠበቅን ጨምሮ፣ በ IDEA ምስጢራዊነትን ለማረጋገጥ፣ የሚጠቀሙባቸውን ቅጣቶች ጨምሮ፣ MSDE ለሕዝብ ድርጅቶች ሥርዓታዊ መመሪያዎችን ነድፎ አዘጋጅቷል።

አያንዳንዱ የሕዝብ ድርጅት፣ የግለሰባዊ መለያ መረጃዎችን ምስጢራዊ አጠባበቅ በተመለከተ ወላጆች የተሟላ ግንዛቤ እንዲያገኙ፣ ማስታወቂያዎቹ ለወላጆች የቱን ያክል በበቂ ሁኔታ መዳረሳቸውን ለማረጋገጥ የሚያስችሉት ዝግጁ ሥርዓታዊ መመሪያዎች ሊኖሩት ይገባል። ይህም ከዚህ የሚከተሉትን ያጠቃልላል፦

- ማስታወቂያው በክፍለ ግዛቱ ውስጥ ለሚኖሩት የተለያዩ ማህበረሰቦች በትውልድ ቋንቋቸው ተዘጋጅቶ የቱን ያክል እንደተሰራጨ የሚያሳይ መግለጫ፣
- የግል መለያዎቻቸው ተመዝግቦ የተያዘላቸው ልጆችና የተጠየቁ ተጨማሪ መረጃዎች፣
- ተሳታፊ ድርጅቶች የግለሰባዊ መለያ መረጃዎችን በአግባቡ ማስቀመጥን፣ ለሌላ ሰብተኛ ወገን መስጠትን፣ ጠብቆ ማቆየትንና መደምሰስን በተመለከተ ሊከተሏቸው የሚገቡ ፖሊሲዎችና ሥርዓታዊ መመሪያዎችን የሚያመለክት አጭር የማጠቃለያ መግለጫ፣
- ወላጅ ስምምነቱን ለመስጠት ፈቃደኛ ባልሆነበት አጋጣሚ ድርጅቱ የተጠቀመባቸውን ፖሊሲዎችና ሥርዓታዊ መመሪያዎች የሚያሳይ መግለጫ፣ እና
- በ FERPA ምስጢራዊነት ለማስፈጸም በሚለው በ34 C.F.R. §99 ሥር የተመለከቱትን ጨምሮ፣ ይህን መረጃ በተመለከተ ወላጆችና ልጆች የሚኖራቸውን መብቶች የሚገልጽ።

ከማንኛውም ዓይነተኛ መለያ፣ ከቦታና ከግምገማ እንቅስቃሴ ቀደም ብሎ ማስታወቂያው መታተም፣ ወይም በጋዜጦች፣ ወይም በሌሎች የብዙሃን መገናኛ ዘዴዎች ሁሉ በበቂ ስርጭት ለሕዝብ እንዲዳረስ ሆኖ መታወጅ ይኖርበታል።

የመጎብኘት/የመመልከት መብቶች፦

አያንዳንዱ የሕዝብ ድርጅት ወላጆች ልጃቸውን በሚመለከት የተሰበሰቡ፣ ተጠናቅረው የተያዙ፣ ወይም ድርጅቱ የልጁን ማንነት መለያ፣ ግምገማና የትምህርት ምደባ፣ እንደዚሁም የIFSP ዝግጅትና ሥራ ላይ ማዋል እና የልጁን የ FAPE አቅርቦት አስመልክቶ የሚጠቀሙባቸውን መረጃዎች ሁሉ አይተው እንዲመረምሩና ካስፈለገም እንዲያስተክብሉ/እንዲከልሱ ይፈቅዳል። ድርጅቱ ካለምንም አላስፈላጊ የጊዜ ማጓተት፣ ለሚቀርቡለት ጥያቄዎች ሁሉ ምላሽ መስጠትንና IFSPን ወይም IEPን በተመለከተ ከሚደረግ ስብሰባ በፊት፣ ወይም ማንኛውም የፍትህ ሂደትን የሚመለከት ሽንገ ከመሰየሙ በፊት፣ እንደዚሁም ጥያቄው ከቀረበ ከ45 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ምላሽ መስጠትን ማክበር ይኖርበታል።

በዚህ ክፍል ሥር የሚጠቀሱ የትምህርት ሌሎችን የመመርመርና የመከለስ የወላጅ መብቶች የሚከተሉትን ያካትታሉ፦

- ሌሎችን በሚመለከት ለሚቀርቡ ሚዛናዊ የማብራሪያና የትርጓሜ ጥያቄዎች ከተሳታፊ ድርጅቱ የሚሰጥ ምላሽ፤
- የሌሎችን ቅጂዎችን ለወላጆች አለመስጠት ወላጆች ሌሎችን አይተው ለመመርመርና ለመከለስ እንዳይችሉ መሠረታዊ መብቶቻቸውን አጥብቆ የሚጋፋ በመሆኑ፤ ድርጅቱ የሌሎችን ቅጂዎች ለወላጆች እንዲሰጥ ለመጠየቅ፤ እና
- ወላጆች ሌሎችን የሚመረምርና የሚከልስ ተወካይ እንዲኖራቸው ለማድረግ።

የሕዝብ ድርጅቱ እንደ አሳዳጊነት፣ መለያየት እና ከትዳር መፋታት የመሳሰሉትን ጉዳዮች አስተናጋጅ (ገዢ) በሆነው የክፍለ ግዛቱ ተግባራዊ ሕግ ሥር በተመለከተው መሠረት፣ ወላጆች በጉዳዩ ላይ ስልጣን እንደሌላቸው ካልገነገረው በስተቀር፣ ድርጅቱ ወላጆች ከልጃቸው ጋር ግንኙነት ያላቸውን ሌሎች ለመመርመርና ለመከለስ ስልጣኑ እንዳላቸው አድርጎ ለገምት ይችላል።

የጉብኝት ሌኮርድ፦

አድንዳንዱ የሕዝብ ድርጅት፣ ከወላጆችና አግባብነት ካላቸው ወይም ስልጣኑ ካላቸው የሕዝብ ድርጅት ሠራተኞች ውጪ፣ በ IDEA ክፍል C ወይም ክፍል B ሥር በተመለከተው መሠረት የተሰበሰቡ፣ ተጠናቅረው የተያዙ፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋሉ የትምህርት ሌኮርዶችን ለማየት/ለመጎብኘት ዕድል ያገኙ ግለሰቦችን ስም፣ ግለሰቡ የጉብኝቱን ዕድል ያገኙበትን ቀንና ጉብኝቱ እንዲፈቀድለት ያስቻለውን ምክንያት/ዓላማ፣ በማካተት መዝግቦ ይይዛል። አንድ የትምህርት ሌኮርድ፣ ከአንድ በላይ ልጆችን ሌኮርድ አካትቶ የሚይዝ ከሆነ፣ ወላጆች ልጃቸውን የሚመለከተውን ሌኮርድ ብቻ ለይተው በማውጣት ነው የማየት፣ የመመርመርና የመከለስ መብት የሚኖራቸው፣ አለበለዚያም እነሱን የሚመለከተውን/የሚፈልጉት ሌኮርድ የትኛው እንደሆነ ተለይቶ ይነገራቸዋል። አድንዳንዱ የሕዝብ ድርጅት በድርጅቱ የተሰበሰቡ፣ ተጠናቅረው የተያዙ፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋሉ የትምህርት ሌኮርዶችን ዓይነትና፣ የሌኮርዶቹ ክምችትም የሚገኝበትን ቦታ፣ ወላጆች ሲጠይቁ ይሰጣል። ወላጆች ሌኮርዶቹን ለመመርመርና ለመከለስ ያላቸውን መብት ከመጠቀም የሚያግዳቸው አስከፊ ሆነ ድረስ፣ አድንዳንዱ የሕዝብ ድርጅት ለወላጆች ለሚደረጉ የትምህርት ሌኮርዶች ቅጂዎች ክፍያ ሊጠይቅ ይችላል። አንድ የሕዝብ ድርጅት ከትምህርት ሌኮርዶች ውስጥ መረጃ ለመፈለግ ወይም ለማውጣት ክፍያ መጠየቅ አይችልም።

በወላጅ ጥያቄ መሠረት ሌኮርዶችን ማስተካከል፦

በ IDEA ሥር በተመለከተው መሠረት የተሰበሰቡ፣ ተጠናቅረው የተያዙ፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋሉ የትምህርት ሌኮርዶች ውስጥ ያለው መረጃ ትክክል አይደለም፣ ወይም አሳሳች ነው ወይም ምስጢራዊነትን ወይም ሌሎች የልጁት መብቶች ይጋፋል ብለው ባመኑ ጊዜ፣ ወላጆች መረጃው ይስተካከል ዘንድ መረጃውን የያዘውን የሕዝብ ድርጅት ሊጠይቁ ይችላሉ። የሕዝብ ድርጅቱም ጥያቄውን ከተቀበለበት ዕለት አንስቶ፣ በተመጣጣኝ ጊዜ ውስጥ፣ በቀረበለት ጥያቄ መሠረት መረጃውን ያስተካክል እንደሆነ ይወስናል። የሕዝብ ድርጅቱ በቀረበለት ጥያቄ መሠረት መረጃውን የማስተካከሉን ጥያቄ እንደማይቀበለው ከወሰነ፣ ይህንኑ አምቢታውን ለወላጆች ማሳወቅና፣ ወላጆችም የትምህርት ሌኮርዶችን በተመለከተ ያነሱትን ጥያቄ አሸንጎ ፊት አቅርበው የመሞገት መብት እንዳላቸው ድርጅቱ ሊያሳውቃቸው ይገባል። የትምህርት ሌኮርዶች መረጃ መግባትን የሚሰማው የፍትህ ሂደት ሸንጎ የሚከናወነው በ34 C.F.R. §99.22 ውስጥ በተመለከተው በ FERPA መሠረት መሆን አለበት።

የሕዝብ ድርጅቱ፣ በተጠየቀ ጊዜ፣ በትምህርት ሌኮርዶች ውስጥ የሚገኝ መረጃን በተመለከተ የተነሳው መግት ለሸንጎ ቀርቦ፣ እንደተባለው መረጃው ትክክለኛነት የጎደለው አለመሆኑን፣ አሳሳች አለመሆኑን፣ ወይም ምስጢራዊነትን ወይም ሌሎች የልጁን መብቶች የሚጸረር አለመሆኑን ለማረጋገጥ ይቻላል ዘንድ ለሸንጎ እንዲቀርብ ዕድል ይሰጣል። ከሸንጎው በተገኘው ውጤት መሠረት የሕዝብ ድርጅቱ የተባለው መረጃ ትክክለኛነት የጎደለው፣ ወይም አሳሳች፣ ወይም ምስጢራዊነትንም ሆነ ወይም ሌሎች የልጁን መብቶች የሚጋፋ ሆኖ እንዳገኘው ከወሰነ በቀረበለት ጥያቄ መሠረት መረጃውን ያስተካክላል፤ አፈጻጸሙንም በጽሑፍ ለወላጆች ያሳውቃል። ከሸንጎው በተገኘው ውጤት መሠረት የሕዝብ ድርጅቱ የተባለው መረጃ ትክክለኛነት የጎደለው አይደለም፣ አሳሳችም አይደለም፣ ወይም ምስጢራዊነትንም ሆነ ሌሎች የልጁን መብቶች የሚጥሰው አይደለም ብሎ ከወሰነ፣ ወላጆች በተባለው መረጃ ላይ ያላቸውን አስተያየት በማክል፣ ስለልጁ የያዙትን ተጨማሪ መረጃ የማቅረብ መብት እንዳላቸው ድርጅቱ ሊያሳውቃቸው ይገባል። በልጅዎ ሌኮርዶች ላይ የሚታከለው ማንኛውም ማብራሪያም፦

- ሌኮርዱ፣ ወይም ክርክር የተነሳበት የሌኮርዱ ክፍል የሕዝብ ድርጅቱ እጅ አስካለ ድረስ፣ የሌኮርዶቹ አካል ሆኖ በሕዝብ ድርጅቱ እጅ መቆየት አለበት፤ እንዲሁም
- የልጁ ሌኮርድ፣ ወይም ክርክር የተነሳበት የሌኮርዱ ክፍል፣ በሕዝብ ድርጅቱ አማካኝነት ለማንኛውም ሌላ ወገን ከተሰጠ፣ ማብራሪያውም ጭምር አብሮ መገለጥ አለበት።

የመረጃ ድምሰሳ ሥርዓታዊ ክንዋኔ፦

የሕዝብ ድርጅቱ በ IDEA ሥር በተመለከተው መሠረት ሰብሰቦት፣ አስቀምጦት፣ ተጠቅሞበት የነበረው የግለሰባዊ መለያ መረጃ ከእንግዲህ ወዲያ ለልጁ ለሚሰጡ የአስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ትምህርት አገልግሎቶች አስፈላጊ አይደሉም ብሎ ባመነ ጊዜ፣ ይህንኑ ለወላጆች ማሳወቅ ይጠበቅበታል። መረጃውም፣ ወላጆች ሲጠይቁ የደመሰሳል። ሆኖም የተማሪው ስም፣ የስልክ ቁጥሩ፣ የትምህርት ውጤቱ፣ የተሳትፎ ሌኮርዱ፣ በክፍል ውስጥ ተገኝቶ ትምህርቱን የተከታተለባቸው ቀናት፣ ያጠናቀቀው የክፍል ደረጃ፣ እና ስንተኛ ዓመትን እንዳጠናቀቀ የሚያሳዩው የተማሪው ቋሚ ሌኮርድ ያለምንም ጊዜ ገደብ በድርጅቱ ተይዞ ሊቆይ ይችላል።

የልጆች መብቶች፦

በ FERPA ሥር በተመለከተው ደንብ መሠረት፤ የልጁ የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት፤ በስቴቱ ሕግ መሠረት ብቁ የሚያደርገው ካልሆነ በስተቀር፤ ልጁ 18 ዓመት ሲሞላው፤ ወላጆች በልጃቸው ላይ የነበሯቸው መብቶች ሁሉ ወደ ልጁ ይተላለፋሉ። በ IDEA ክፍል B በተመለከተው መሠረት ለወላጆች ተስጥተው የነበሩት መብቶች ሁሉ ለአካለ መጠን ወደደረሰው ልጅ የሚተላለፉ ከሆኑ፤ የትምህርት ሪከርዶችን የሚመለከቱት መብቶችም ወደ ልጁ መዛወር አለባቸው። ሆኖም የሕዝብ ድርጅቱ በ IDEA ሥር የሚጠበቅበትን ማስታወቂያ ለወላጅና ለልጁ መስጠት አለበት። በይበልጥ የተብራራ መረጃ ለማግኘት አባታዎን “የወላጅነት መብቶችን አካለ-መጠን ለደረሱ ልጆች ማስተላለፍ” የሚለውን ይመልከቱ።

ሥነ ምግባራዊ መረጃ፦

አንድ የሕዝብ ድርጅት፤ በአንድ ተማሪ ላይ የተወሰደ፤ ወይም ቀደም ሲል ተወስዶ የነበረ የሥነ-ምግባር እርምጃን የሚያሳይ መግለጫ፤ ልክ የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት ለሌለባቸው ተማሪዎች በሚደረገው ተመሳሳይ የሪከርድ መያዝና የማስተላለፍ ሁኔታ፤ በልጁ ሪከርድ ውስጥ አካትቶ ሊይዝ ይችላል፤ መግለጫውንም ያስተላልፋል። የሥነ-ምግባር እርምጃው እንዲወሰድበት የተደረገው ልጅ ባህሪያት መግለጫን የተወሰዱ የሥነ-ምግባራዊ እርምጃዎችን፤ እና ማንኛውንም ለልጁ ሁለንተናዊ ደህንነት አስፈላጊ ናቸው ተብለው የሚገመቱ መረጃዎችና በልጁ ጉዳይ የገቡ/የተሳተፉ ሌሎች ግለሰቦችን ሊያካትት ይችላል። ልጁ ከአንድ ትምህርት ቤት ወደ ሌላ ትምህርት ሲተላለፍ፤ የሪከርድ ዝውውሩ የልጁን ወቅታዊ IEP እና ማንኛውም ቀደም ብሎ ወይም በወቅቱ በልጁ ላይ የተወሰዱ እርምጃዎች ካሉ ማጠቃለል ይኖርበታል።

የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት ልጆች ሥነ-ምግባር

ከዚህ በታች ያለው መረጃ የሚመለከተው የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት ያለባቸው፤ ዕድሜያቸው ከ3 እስከ 21 የሆኑ፤ በተራዘመ IFSP ወይም IEP በኩል አገልግሎቶች የሚያገኙ ልጆችን ነው።

የሕዝብ ድርጅቱ የተወሰኑ የሥነ-ምግባር እርምጃ ልጃቸው ላይ ከወሰደ ወላጆች ትክክለኛ የሥርዓቶችና የመከላከያ ደንቦች የማግኘት መብት አላቸው። በትምህርት ዘምን ውስጥ፤ አንድ ልጅ የሰነ ሥርዓት ደንብ/ቦች በመተላለፍ ምክንያት ከ10 ቀናት በላይ እንዲወጣ ከተደረገ፤ ተማሪው ከወጣ በኋላ የሕዝብ ድርጅቱ ለተማሪው ትምህርታዊ አገልግሎቶች መስጠት አለበት።

ፍቺዎች፦

ለዚህ ክፍል አገልግሎት የሚከተሉት ፍቺዎች ይተገበራሉ፦

- የተከለከለ/ቁጥጥር የሚደረግበት ንጥረ-ነገር ማለት ማንኛውም መድሃኒት/ዕጽ፤ ወይም በ(21 U.S.C. 812(c)) በተመለከተው የተከለከለ/ቁጥጥር የሚደረግባቸው ንጥረ-ነገሮች ድንጋጌ ውስጥ በተመለከተው የአፈጻጸም መርህ-ግብር I፤ II፤ III፤ IV ወይም V በክፍል 202(c) ሥር የተጠቀሰ ክልል/ሕገ-ወጥ ነገር።
- ሕገ-ወጥ ንጥረ-ነገር (ድረግ) ማለት የተከለከለ/ቁጥጥር የሚደረግበት ንጥረ-ነገር ማለት ሲሆን፤ በሕጋዊ መንገድ ተይዞ የተገኘ፤ ወይም በጥቅም ላይ የዋለ፤ ሕጋዊ ፈቃድ ባለው የጤና ባለሙያ ቁጥጥር ሥር ወይም ሌላ በ IDEA መሠረት ስልጣን ባለው ሰው አማካኝነት ተይዞ የተገኘ፤ ወይም በጥቅም ላይ የዋለ፤ ወይም ሌላ በፌዴራላዊ ሕግ ፈቃድ ሥር ያሉትን አያጠቃልልም።
- መሣሪያ የሚለው ቃል በዩናይትድ ስቴትስ ሕግ ክፍል 930 በመጀመሪያ ኑስ ክፍል (g) ርዕስ 18፤ በጽሑፍ አንቀጽ/ፓራግራፍ (2) ሥር እንደተመለከተው “አደገኛ መሣሪያ” የሚለውን የቃል ትርጉም ይይዛል።
- ብርቱ አካላዊ ጉዳት ማለት፤ እስከ ሞት በሚያደርስ አደገኛ ሁኔታ የተፈጸመ ከፍተኛ አካላዊ ጉዳትን፤ ከፍተኛ ስምምንት የሚያስከትል፤ ረዥም ጊዜ የሚቆይ ስቃይን እና በቀላሉ የማይጠፋ ጠባሳን በአካል ላይ የሚተው ከፍተኛ አካላዊ ጉዳትን፤ ወይም አካላዊ እንቅስቃሴን ለረዥም ጊዜያት የሚገታ የሰውነት አካል፤ የሰውነት ብልት፤ ወይም የአዕምሮ ጉድለትን የሚያስከትል ብርቱ አካላዊ ጉዳት ማለት ነው (18 U.S.C. 13645(h)(3))።

የትምህርት ቤት ባልደረቦች ሥልጣን፦

የትምህርት ቤት ባልደረቦች፤ አንድ የትምህርት ቤቱን የሥነ ሥርዓት ደንብ የተላለፈን የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት ተማሪ፤ ለሁሉም ተማሪዎች እኩል በሚሠራው የትምህርት ቤቱ የሥነ ሥርዓት ፖሊሲ መሠረት፤ ልጁ የትምህርት ቤቱን የሥነ ሥርዓት ደንብ በጣሰ ቁጥር ከ10 ለማይበልጡ የትምህርት ቀናት ልጁን ከትምህርት ቤቱ ማገድ፤ የማባረሩ ሁኔታ ከወቅታዊው ምደባ ወደሚከተሉት ምደባ ለውጥ የሚያጠቃልል እንደሚሆን ካልተወሰነ በስተቀር፦

- ጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት መቀበያ ቦታ፤
- ሌላ ቦታ፤ ወይም
- መታገድ።

እነዚህ ከትምህርት ቤት የመታገድ/የመባረር (በአንድ ወቅት ለ10 ወይም ከዚያ በታች ለሆኑ ቀናት) ሁኔታዎች በተደጋጋሚ ተከስተው ሲጠራቀሙ ቆይተው በትምህርት ዓመቱ የመጨረሻ ወቅት ላይ ሲደመሩ ከ10 ቀናት ብላይ ከሆኑ፤ የልጁ የ IFSP ወይም የ IEP ቡድን ልጁ አጠቃላዩን የትምህርት መርህ-ግብር እና የ IEP ግቦቹን ለማሟላት ይችላል ዘንድ የሚያስፈልጉትን የአገልግሎቶች መጠን ይወስናሉ።

የትምህርት ቤቱ ባልደረሰች፣ የትምህርት ቤቱን የሥነ-ምግባር ደንብ ለማሰው የአስምር ወይም የአካል ጉዳተኛው ተማሪ የትምህርት ምደባ ለውጥ ማድረግ የሚያስፈልግ እንደሆነ ለማየት ጉዳዩን በዘርዘር እየተመለከቱ የተለዩ ሁኔታዎች ካሉም ያጤናሉ። የምደባ ለውጥ፣ ከ10 ተከታታይ ቀናት በላይ ከትምህርት ቤት ማባረርን፣ ወይም ድግግሞሽን የሚያካትት ተከታታይ መባረሮችን ያጠቃልላል። የሥነ ምግባር ጥሰት የምደባ ልውጥን የሚያስከትል ሲሆን፣ ውሳኔው የተሰጠበትን ቀን የሚያሳይ ማስታወቂያ ይሰጣል፤ ይህም የሥርዓት መከላከያዎችን ማካተት ይኖርበታል።

የገለጻ ውሳኔ፦

በሥነ ምግባር ጥሰት ምክንያት የተደረገን የምደባ ለውጥ ውሳኔን በ10 የትምህርት ቀናት ውስጥ ውሳኔውን ለመለወጥ፣ የሕዝብ ድርጅቱ፣ ወላጅና አስፈላጊ የሆኑ የ IFSP ቡድን ወይም የ IEP ቡድን አባላት በጋራ በመሆን IFSPን ወይም IEPን፣ ማንኛውም የአስተማሪ ትዘብትንና ግምገማዎችን፣ እና ለውሳኔው አስፈላጊነት አላቸው ተብለው በወላጆች የቀረቡትን ማንኛቸውንም ዓይነት መረጃዎች ጨምሮ መርምሮ በጥያቄ ሥር ያለው ሥነ-ምግባር፦

- በልጁ የአስምር ወይም የአካል ጉዳት ምክንያት የመነጨ እንደሆነ ወይም ከአካል ስንኩልናው ጋር ቀጥተኛና አሳማኝ ግንኙነት እንዳለው፣ ወይም
- በጥያቄ ሥር ያለው ሥነ-ምግባር የሕዝብ ድርጅቱ IFSPውን ወይም IEPውን በአግባቡ ካለመተርጎሙ በቀጥታ የመነጨ እንደሆነ።

የ IEPው ቡድን ከላይ የተጠቀሱት ነጥቦች ከሁለት አንዳቸው ተማሪውን የሚመለከቱ እንደሆነ ከወሰነ፣ የተጠቀሰው የሥነ-ምግባር ችግር የተማሪው የአስምር ወይም የአካል ጉዳተኝነት ነጸብራቅ እንደሆነ ተደርጎ ይወሰዳል።

የሥነ-ምግባር ሁኔታው የልጁ የአስምር ወይም የአካል ጉዳተኝነት ነጸብራቅ ከነበረ የ IFSP ቡድኑ ወይም የ IEP ቡድኑ የሚከተሉትን ማድረግ አለበት፦

- ተግባራዊ የባሕርይ/የጸባይ ግምገማ ማካሄድና፣ ለተማሪው የሚረዳ የባሕርይ ማስተካከያ ጣልቃ ገብነት ዕቅድ አውጥቶ በሥራ ላይ ማዋል፣ የሕዝብ ድርጅቱ ቀደም ብሎ ይህንኑ ያላደረገ ከሆነ፣
- የባሕርይ ማስተካከያ ጣልቃ ገብነት ዕቅድ ተዘጋጅቶ ባለበት ሁኔታ፣ ተማሪው ይሄው የባሕርይ ማስተካከያ ጣልቃ ገብነት ዕቅድ የነበረው ከሆነ፣ ባሕርዩን ለማረምና ለማስተካከል አስፈላጊ በሆነ መልኩ፣ ይህንኑ ነገር ዕቅዱን እንደገና መገምገምና ማሻሻል፣ እንዲሁም
- ተማሪው በዕጽ/ድረግ፣ በመሳሪያ፣ ወይም በሰው ላይ ከፍተኛ የአካል ጉዳትን በማድረስ ምክንያት ወደ ጊዜያዊ አማራጭ የመማሪያ ቦታ እንዲዛወር በተደረገበት ሁኔታ ሳይሆን፣ ለጸባይ ማረሚያ ዕቅዱ ማሻሻያነት እንደሚረዳ በማሰብ ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ ለልጁ አዲስ ምደባ ቢደረግ እንደሚሻል የተሰማሙ ካልሆነ ተማሪው ወደተባረረበት ትምህርት ቤቱ እንዲመለስ ማድረግ አለበት።

የሥነ-ምግባር ሁኔታው የተማሪው የአካል ስንኩልነት ነጸብራቅ ካልሆነ ተገቢነት ያላቸው የትምህርት መርሀ-ግብሮቹ እንዲቀጥሉ ከመደረጋቸው በስተቀር፣ ይህን መሰሉን የሥነ-ምግባር ግደፈት በፈጸሙ አካል ስንኩልነት በሌለባቸው ተማሪዎች ላይ የሚወሰዱት አግባብነት ያላቸው የሥነ-ምግባር እርምጃዎች ሁሉ በተማሪው ላይ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

የምደባ ለውጥ፦

ለትምህርት ምደባው ለውጥ ምክንያት ለሆነው መባረሩ፣ አንድ ተማሪ ከ10 ቀናት በላይ ከትምህርቱ ተባባሪ እንዲቆይ በተደረገ ጊዜ፣ የሥነ-ምግባር ሁኔታ የአካል ስንኩልነቱ ነጸብራቅ ሆነም አልሆነ፣ ወይም ተማሪው በዕጽ/ድረግ፣ በመሳሪያ፣ ወይም በሰው ላይ ከፍተኛ የአካል ጉዳት በማድረስ ምክንያት ወደጊዜያዊ የመሸጋገሪያ አማራጭ የትምህርት ቦታ (IAES) እንዲዛወር በተደረገበት ሁኔታ፣ ተማሪው፣ ምንም እንኳን በሌላ ቦታ ሆኖ ቢሆንም፣ በአጠቃላይ ሥርዓተ-ትምህርት መሳተፉን መቀጠል እንዲችል፣ ለተማሪው በተዘጋጀው IEP ውስጥ የተካተቱትን ግቦችን ለማሟላት የሚያደርገውን ጥረት ለመቀጠል የሚያስችሉትን አገልግሎቶች ማግኘቱን ይቀጥላል። በተጨማሪም ተማሪው፣ እንዲሰፈላጊነቱ፣ የሥነ-ምግባር ጥሰቶች በተደጋጋሚ እንዳይዘወተሩ ለማረም እንደሚረዱ ሆነው የተቀረጹ፣ ተግባራዊ የባሕርይ ግምገማና የጠባይ ማስተካከያ ጣልቃ ገብነት አገልግሎቶችና ማሻሻያዎችን ማግኘት ይኖርበታል። የ IEP ቡድኑም ተሰማሚዎቹን አገልግሎቶችና አገልግሎቶቹም የሚሰጡበትን ቦታ ይወስናል።

መሸጋገሪያ አማራጭ የትምህርት መስጫ ቦታ፦

የትምህርት ቤት ባልደረሰች፣ የአንድ ተማሪ ሁኔታ ከታች ከተዘረዘሩት ነጥቦች ጋር ተገናኝባለች ሲኖረው፣ የተከሰተው ሥነ-ምግባር ሁኔታው የልጁ አካል ጎደሎነት ነጸብራቅ ስለመሆን አለመሆኑ የተደረሰ ውሳኔ ኖረም አልኖረ፣ ተማሪውን እስከ 45 የትምህርት ቀናት ድረስ ወደ መሸጋገሪያ አማራጭ የትምህርት መስጫ ቦታ መላክ ይችላሉ፦

- ለስቴቱ ክፍለ ግዛት ወይም ለአካባቢው የሕዝብ ድርጅት በተሰጠው ሥልጣን መሠረት፣ ተማሪው ወደ ትምህርት ቤት ሲሄድ፣ በትምህርት ላይ እንዳለ፣ በትምህርት ቤት ግቢ ውስጥ፣ ወይም ወደ ትምህርት ቤቱ ወይም በትምህርት ቤቱ የክብረ በዓል/ዝግጅት ቦታ ላይ መሳሪያ ይዞ ወይም ባለመሳሪያ ሆኖ ከተገኘ፣

- ለስቴቱ ክፍለ ግዛት ወይም ለአካባቢው የሕዝብ ድርጅት በተሰጠው ሥልጣን መሠረት፣ ተግባራዊ ወደ ትምህርት ቤት ሲሄድ፣ በትምህርት ላይ እንዳለ፣ በትምህርት ቤት ግቢ ውስጥ፣ ወይም ወደ ትምህርት ቤቱ ወይም በትምህርት ቤቱ የክብረ በዓል/ዝግጅት ቦታ ላይ የተከለከለ ዕጽ/ድረግ ይዞ ወይም ሲጠቀም፣ ወይም ሲሸጥ ወይም ለመሸጥ ሲያሰማ/ሲደልል ከተገኘ፣ ወይም
- ለስቴቱ ክፍለ ግዛት ወይም ለአካባቢው የሕዝብ ድርጅት በተሰጠው ሥልጣን መሠረት፣ ተግባራዊ ወደ ትምህርት ቤት ሲሄድ፣ በትምህርት ላይ እንዳለ፣ በትምህርት ቤት ግቢ ውስጥ፣ ወይም ወደ ትምህርት ቤቱ ወይም በትምህርት ቤቱ የክብረ በዓል/ዝግጅት ቦታ ላይ በሌላ ሰው ላይ ከፍተኛ የአካል ጉዳት ካደረሰ።

የእርማት ይግባኝ/አቤቱታ

በልጃቸው የባሕርይ ነጻብራቅ ጉዳይ ላይ የተላለፈውን ውሳኔ ወይም ከሥነ-ምግባር ሁኔታዎች ጋር በተያያዘ የተደረገውን ምደባ ወላጆች የሚቃወሙ ከሆነ የአቤቱታ ማመልከቻቸውን ለአስተዳደራዊ ሽንገ ሲር (OAH) እና ለሕዝብ ድርጅቱ በማቅረብ ጉዳዩ እንዲታይላቸው መጠየቅ ይችላሉ። የሕዝብ ድርጅቱ የልጁን ወቅታዊ ምደባ ይዞ ማቆየት ልጁ ላይ ወይም ሌሎች ላይ ጉዳት የማስከተል ዕድል ከፍተኛ ነው ብሎ ካመነ፣ የሕዝብ ድርጅቱ ጉዳዩ እንዲታይለት የአቤቱታ ማመልከቻ OAH እና ለወላጆች ሊያሰገባ ይችላል።

የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ)፣ እዚህ ሰነድ ውስጥ “አለመግባባቶችን ስለመፍታት” በሚለው ክፍል ውስጥ በተዘገው ሥርዓት መሠረት፣ የፍትህ ሂደት ያካሂዳል። ጉዳዩ ለሽንገው ቀርቦ እንዲሰማ ከተጠየቀበት ቀን አንስቶ በ20 የትምህርት ቀናት ውስጥ ለቀርብ የሚችል ሲሆን፣ ጉዳዩ በተሰማ በ10 የትምህርት ቀናት ውስጥም ከአንድ ወቅት ላይ ይደረሳል።

በእርማት ይግባኝ ላይ ውሳኔ በሚሰጥበት ጊዜ፣ ALJ፦

- ልጁ ቀደም ብሎ ወደተባረረበት ትምህርት ቤት እንዲመለስ ሊያደርግ ይችላል፤ ወይም
- ልጁ አሁን ባለበት ምደባው እንዳለ መቆየቱ በተግባራዊ በራሱ ላይም ሆነ በሌሎች ተግባራዊ ላይ ተጨባጭ ጉዳትን ሊያስከትል ይችላል ብሎ ከወሰነ፣ ይህ ተግባር ከ45 ለማይበልጡ የትምህርት ቀናት ወደተሰማሚ የመሸጋገሪያ አማራጭ የትምህርት መስጫ ቦታ እንዲቀየር ተዕዛዝ ይሰጣል።

በወላጅ ወይም በሕዝብ ድርጅት አቤቱታ በቀረበ ጊዜ፣ የALJውን ውሳኔ በመጠባበቅ፣ ወይም የተፈቀደው የጊዜ ገደብ (ከ45 የትምህርት ቀናት የማይበልጥ) አስከፊነቱን ቀድሞ የሚሆነው አስከፊሆን ድረስ፣ ተግባራዊ በመሸጋገሪያ አማራጭ የትምህርት መስጫ ቦታ ላይ ይቆያል፤ ወላጆቹ ወይም የሕዝብ ድርጅቱ በተቃራኒው ካልተሰማሙ በስተቀር።

ልጁ ገና ብቁ ሆኖ ካልተገኘ፦

ለልዩ ትምህርት ብቁ መሆናቸው ገና ሳይወሰን በፊት ማንኛውንም ደንብ ወይም ሥነ-ምግባር የጣሱ ተግባራዊን በሚመለከት፣ ይህ የባሕርይ ግድፈት ከመከሰቱ በፊት፣ ተግባራዊ አካል ስንኩልነት እንደነበረበት ይሕዝብ ድርጅቱ የሚያውቅ ከሆነ፣ የተፈቀደው መከላከያ ይገባናል ብለው ተግባራዊ ሊጠይቁ ይችላሉ። የሕዝብ ድርጅቱ ያውቃል የሚባለው፣ የሥነ-ምግባር አርምጃውን ለመውሰድ ምክንያት የሆነው የባሕርይ ግድፈት ከመከሰቱ በፊት፦

- የተባለው ተግባር፣ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች እንደሚያስፈልጉት፣ ወላጆች ስጋታቸውን ለወረዳው (ለዲስትሪክቱ) የቁጥጥር/ክትትል ወይም አስተዳደራዊ አባል፣ ወይም ለልጁ አስተማሪ፣ በጽሑፍ ገልጸው ከሆነ፤
- ወላጆቹ የግምገማ ጥያቄ አቅርበው እንደሆነ፤ ወይም
- የተግባራዊ አስተማሪ፣ ወይም ሌላ የትምህርት ቤቱ ባልደረባ፣ በልጁ ላይ የተስተዋሉ በግልጽ የሚታወቁ ተደጋጋሚ የሥነ-ምግባር/የባሕርይ ሁኔታዎችን አስመልክቶ፣ ያደረገባቸውን ስጋት በቀጥታ ለልዩ ትምህርት ሥራ መሪው፣ ወይም ለሌላ የሕዝብ ድርጅት የቁጥጥር/ክትትል ባልደረባ ገልጸው ከሆነ።

የሕዝብ ድርጅቱ አላወቀም የሚባለው፦

- ወላጆች የሕዝብ ድርጅቱ ልጃቸውን እንዲገመገም ካልፈቀዱ፤
- ወላጆች የሕዝብ ድርጅቱ ለልጃቸው የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች እንዲሰጥ ካልፈቀዱ፤ ወይም
- ልጁ ተገምግሞ በ IDEA ፍቺ መሠረት አካል ስንኩልነት ያለበት ልጅ እንዳልሆነ ከተወሰነ።

የሕዝብ ድርጅቱ፣ የሥነ-ምግባር አርምጃውን ከመውሰዱ ቀደም ብሎ ስለ ልጁ አካል ጎደሎነት ሁኔታ የሚያውቅ ከሆነ፣ ልጁ አንድ በተመሳሳይ የሥነ-ምግባር ጉድለት ላይ የተገኘ የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት የሌለበት ተግባር ከሚወሰድበት ተመሳሳይ የሥነ-ምግባር አርምጃን የመቀበል ዕጣ ሥር ይወድቃል።

ለተግባራዊ ግምገማ እንዲደረግለት ጥያቄው የቀረበው፣ ተግባራዊ በወቅቱ በሥነ-ምግባር አርምጃ ሥር ባለበት ወቅት ከሆነ፣ ግምገማው በአፋጣኝ መደረግ ይኖርበታል። የውሳኔዎቹን ወጤቶች በመጠባበቅ ልዩ ሳለም፣ ልጁ በትምህርት ቤቱ ባለሥልጣናት በተወሰነው የትምህርት ምደባ ላይ ይቆያል። በሕዝብ ድርጅቱ ግምገማና በወላጆች በቀረበው መረጃ ላይ በመመሥረት፣ ልጁ የአእምሮ ወይም

የአካል ጉዳት አለበት ተብሎ ከተወሰነ የሕዝብ ድርጅቱ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ያቀርቡለታል፤ ከዚያም ሥነ-ምግባርን/ሥነ-ሥርዓትን የሚመለከቱ ሁሉም የሥርዓት መከላከያዎች ይከተላሉ።

ወደ ሕግ አስከባሪና የዳኝነት ባለሥልጣናት መተላለፍና የሚወሰድ እርምጃ፦

IDEA የሕዝብ ድርጅቶች አንድን ወንጀል፣ አግባብነት ላላቸው ባለሥልጣናትና ለሕግ አስከባሪ መዝገብ/ሪፖርት ከማድረግ አይከለክልም። የዳኝነት ባለሥልጣናትም በአንድ አካል ስንኩል ልጅ ለተፈጸመ ወንጀሎች የፌዴራላዊና ክፍለ ግዛታዊ ሕግጋትን በተግባር በማስፈጸም ኃላፊነታቸውን ሊወጡ ይችላሉ። ማንኛውም የወንጀል ዘገባን የሚያቀርብ ድርጅት፣ በ COMAR 13A.08.02 አስከተፈቀደው ድረስ በመሄድ፣ የወላጅ ፈቃድ ተጨምሮበት፣ ወይም በፖሊሲው ውስጥ በተጠቀሰው መሠረት የወላጅ ፈቃድ የማይጠየቅባቸውንም በማካተት፣ የልዩ ትምህርትና ሥነ-ምግባራዊ ሪከርዶችን ትጂዎች አግባብነት ላላቸው ባለሥልጣናት ያቀርባል።

ወላጆች በግለሽነት ልጆቻቸውን የግል ትምህርት ቤት ውስጥ በሕዝብ ወጪ ስለማስገባት

IDEA፣ አንድ የሕዝብ ድርጅት አንድ ልጅ የነጻ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት (FAPE) እንዲያገኝ አማራጭ ቢሰጠውም ወላጆች በፈቃድነት ልጆቻቸውን የግል ትምህርት ቤት ውስጥ ማስገባት ከመረጡ የሕዝብ ድርጅቱ፣ በግል ትምህርት ቤት ውስጥ ያለን የአንድ አካል ስንኩል ልጅን የትምህርት ወጪ፣ አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ጨምሮ እንዲከፍል አያደርግም።

አንድ የሕዝብ ድርጅት፣ ለተባለው ልጅ የሚመጥን FAPE ዝግጁ አድርጎ ባለበት ወቅት፣ ወላጆች ግን በራሳቸው ምርጫ ልጆቻቸውን በግል ትምህርት ቤት፣ ወይም ሌላ ተመሳሳይ አገልግሎት ካለበት ቦታ ማስገባት ከፈለጉ፣ ለልጁ የሚጠየቀውን የልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ወጪ፣ የ FAPEውን ዝግጁ አድርጎ የነበረው ቀዳሚው የሕዝብ ድርጅት እንዲከፍል IDEAው አያዘበትም። ሆኖም በፌዴራል ደንቦች መሠረት የሕዝብ ድርጅቱ ልጁን ወላጆቻቸው የግል ትምህርት ቤት ውስጥ ከከፏቸው ልጆች መሃል አንድ አድርጎ ማስገባት አለበት። የ FAPEን ዝግጁነትና የገንዘብ ነክ ጉዳዮችን በተመለከተ፣ በወላጆችና በሕዝብ ድርጅቱ መካከል የሚፈጠሩ አለመግባባቶች፣ በ IDEA ሥር በተመለከተው መሠረት፣ ከፍርድ ሽንገ/ችሎት ፊት ቀርበው የዳኝነት ፍርዳታቸውን ማግኘት ይኖርባቸዋል። ለበለጠ ዝርዝር መረጃ፣ “አለመግባባቶችን ስለመፍታት” የሚለውን ይመልከቱ።

ቀደም ሲል በአንድ የሕዝብ ድርጅት ሥልጣን ሥር፣ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ሲያገኙ የነበሩ የአንድ አካል ጎደሎ ተማሪ ወላጆች፣ ከሕዝብ ድርጅቱ ፈቃድ ሳያገኙ፣ ወይም በሕዝብ ድርጅቱ ባልተፈጸመ ዘውውር፣ ልጆቻቸውን በመሞላ-ሕጻናት ትምህርት ቤት፣ በአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት፣ ወይም በሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት እንዲገባ ቢያደርጉና፣ ልጁ ወደ አዲሱ የሚመጡት ቦታ ከመዛወሩ በፊት የሕዝብ ድርጅቱ ለልጁ የሚሰጣቸውን FAPE ዝግጁ ያላደረገ እንደነበረ በ ALJ ወይም በፍርድ ቤቱ ከተረጋገጠ፣ አሁን በግል የተደረገለት የትምህርት መቀበያ ቦታም ለልጁ ተሰማሚ እንደሆነ ከታመነበት፣ ALJው ወይም ፍርድ ቤቱ ወላጆች ለልጆቻቸው የአዲሱ ምደባው ያወጡትን ወጪ ድርጅቱ እንዲከፍል ሊያዘው ይችላል። ምንም እንኳን የሀገሪቱን የትምህርት ጥራት መለኪያዎች መሠረት በማድረግ በሕዝብ ድርጅቶች የሚቀርቡትን የትምህርት ጥራት መለኪያዎች የሚያሟሉ ባይሆኑም፣ በወላጆች የሚደረጉ የትምህርት ቤት ምደባዎች በ ALJው ዘንድ የሰማሚ እንደሆኑ ተደርገው ሊወሰዱ ይችላሉ።

በወጪዎች ማካካሻ ላይ ገደብ፦

የወጪ ማካካሻ በ ALJ ወይም በፍርድ ቤት ሊቀነስ ወይም ሊከለከል የሚችለው፦

- ልጁ ከመንግሥት ትምህርት ቤቱ ከመታገዱ ቀደም ብሎ በተደረገ ወላጆችም በተሳተፉበት የቅርብ ጊዜ የ IEP ቡድን ስብሰባ ላይ፣ ወላጆች እርምጃውን ለመውሰድ ያሳስባቸውን/ያነሳሳቸውን ጉዳይና ልጁን በሕዝብ ወጪ በሚንቀሳቀስ የግል ትምህርት ቤት ውስጥ ለማስገባት የፈለጉበትን ምክንያት ጭምር በመዘርዘር፣ የሕዝብ ድርጅቱ ለልጁ የሚሰጣቸውን FAPE ለማስናዳት ያቀረበውን ሐሳብ አለመቀበላቸውን ለ IEP ቡድኑ ያሳሳቁ ከሆነ፣ ወይም
- ልጁ ከመንግሥት ትምህርት ቤት እንዲወጣ ከመደረጉ በፊት አሥር (10) የሥራ ቀናት (በዓል ሆነው የሞሉ የሥራ ቀናትንም ጀምሮ) ቀደም ብሎ ወላጆች የልጆቻቸውን ሕዝባዊ ምደባ አስመልክቶ ያሳስባቸውን ጉዳይ በማካተት ልጁን ከሕዝብ ትምህርት ቤት እንዲደለቅ ለማድረግ ያነሳሳቸውን ሐሳብ በጽሑብ ለሕዝብ ድርጅቱ ያሳሳቁ ከሆነ፣ ወይም
- ወላጆች ልጆቻቸውን ከመንግሥት ትምህርት ቤት ከማስወጣታቸው ቀደም ብሎ፣ የሕዝብ ድርጅቱ አንድን ልጅ ለመገምገም ሲታሰብ ለወላጆች የሚሰጠውን የቀዳሚ ማስታወቂያ መርህ በመከተል (ተገቢና የመጣጣኝ ነው ተብሎ የቀረበውን የግምገማ ግላጣ የሚያካትት መግለጫን በማክል) የሕዝብ ድርጅቱ ለወላጆች የጽሑፍ ማስታወቂያውን በመስጠት አሳውቋቸው ከሆነ፣ ወይም
- ወላጆች የወሰዱት እርምጃ አሳማኝ ምክንያት የሌለው መሆኑ በዳኞች ምርመራ ከተረጋገጠ።

ከላይ የተዘረዘሩት የማስታወቂያ አስፈላጊነቶች እንዳሉ ሆነው፣ የወጪ ማካካሻ (ተመለከት)፦

- ቀጥሎ በተዘረዘሩት ሁኔታዎች ምክንያት ወላጆች የተባለውን ማስታወቂያ በወቅቱ ባለመስጠታቸው ብቻ ሊቀነስ ወይም ሊከለከል አይችልም፦
 - ወላጆች ማስታወቂያውን እንዳይሰጡ ትምህርት ቤቱ ከልክሏቸው ከሆነ፣
 - ከላይ በተገለጡት የIDEA የማስታወቂያ አስፈላጊነቶች መሠረት ወላጆች ምንም ምስታወቂያ ያልደረሳቸው ከሆነ፣

- ከላይ የተጠቀሰው ማስታወቂያ ተከብሮ በተግባር ቢተረጎም፣ በልጁ ላይ ሊያስከትለው የሚችል የአካላዊ ጉዳት አዝማሚያ ተስተውሎ ከሆነ፣ እንደዚሁም
- ምናልባትም፣ የሚከተሉትን ሁኔታዎች በማጤን ፍርድ ቤት ወይም ALJ በሚሰጠው አመዛዛኝ ውሳኔ መሠረት፣ ወላጆች የተባለውን ማስታወቂያ ባለማቅረባቸው የወጪ ማካካሻው ሊቀነስ ወይም ሊከለከል አይችልም ከተባለ፡-
 - ወላጆች ያልተማሩ ከሆኑ እና በእንግሊዝኛ መጻፍ የማይችሉ ከሆነ፣ ወይም
 - ከላይ የተጠቀሰው ማስታወቂያ ተከብሮ በተግባር ቢተረጎም፣ በልጁ ላይ ሊያስከትለው የሚችል የመንፈሳዊ ጉዳት አዝማሚያ ተስተውሎ ከሆነ።

የወላጅነት መብትን አካለ-መጠን ለደረሱ ልጆች ማስተላለፍ

በሚረጋገጥ ውስጥ በአንዳንድ በልዩ ሁኔታዎች ጊዜ ካልሆነ በስተቀር፣ ልጆች ለአካለ-መጠን በደረሱ ጊዜ የወላጅ መብቶች ወደ የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳተኛ ልጆች አይተላለፉም።

በሚረጋገጥ ሕግ ሥር እንደተመለከተው፣ በ IDEA ሥር ለወላጆች የተሰጡት ሁሉም መብቶች፣ በተወሰኑ ሁኔታዎች ላይ አካለሰንኩልናው ወዳለበት ልጃቸው ይተላለፋሉ። ተማሪው የአእምሮ ብቃት እንደሚጎድለው በስቴቱ ሕግ መሠረት ካልተረጋገጠበት ስና የሚከተሉትን መጠይቆች የሚያረጋግጡ ሰነዶች ካሉ፣ ተማሪው 18 ዓመት ሲሞላው ነው፣ ይህ የመብት መተላለፍ የሚፈጸመው። ተጠናቅረው የተያዙ ሰነዶች የሚባሉትም፡-

- ወላጆች ያልተገኙ ወይም ያልታወቁ እንደሆነና፣ ልጁም የወላጅ ምትክ ከሚመደብለት ይልቅ የወላጅነት መብቶች ወደሱ እንዲተላለፉለት የጠየቀበት ሰነድ ካለ፣
- ቀደም ባሉት ዓመታት፣ የሕዝብ ድርጅቱ ወላጆች በልጁ የልዩ ትምህርት የውሳኔ አሰጣጥ ሂደት ላይ እንዲሳተፉ ወላጆችን በተደጋጋሚ ቢጠይቅም፣ ወላጆች ግን ያልተሳተፉ መሆናቸውን የሚያሳይ ሰነድ ካለ፣
- ወላጆች በልዩ ትምህርት የውሳኔ አሰጣጡ ሂደት ላይ በመሳተፍ ዝግጁ አለመሆናቸውን ያረጋገጡበት ሰነድ ካለ፣
- ወላጆች በሕመም ምክንያት ለረጅም ጊዜ በሆስፒታል በመተኛታቸው፣ በማገገሚያ ሁኔታ ውስጥ በመሆናቸው፣ ወይም በብርቱ ሕመም/የጤና መታወክ ምክንያት፣ ከወላጆቹ አንዱ ወይም ሁለቱም የአትም/የሰውነት መዳከም ውስጥ ያሉ በመሆኑ፣ ይህ መብት ከእንግዲህ ለልጁ እንዲተላለፍ በማለት ስምምነታቸውን የሰጡበት ሰነድ ካለ፣
- ወላጆች ከቁጥጥራቸው ውጪ የሆነ ልዩ ችግር አጋጥሟቸው በልዩ ትምህርት የውሳኔ አሰጣጥ ሂደቱ ላይ ለመሳተፍ ባለመቻላቸው፣ በዚህም የተነሳ የወላጅነት መብታቸው ወደ ልጃቸው እንዲተላለፍላቸው ስምምነታቸውን የሰጡ ለመሆናቸው የሚያረጋግጥ ሰነድ ካለ፣ ወይም
- ልጁ ከወላጆቹ ቤት ውጪ የሚኖር ከሆነና፣ በሌላ የሕዝብ ድርጅት እንክብካቤ ሥር እንዳልሆነ የሚያረጋግጡ ሰነዶች ካሉ፣ የሚሉት ናቸው።

ልጃቸው አብሯቸው የሚኖር የሆኑ የአካለሰንኩል ተማሪ ወላጆች፣ ልጁ 18 ዓመት ሲሞላው የወላጅነት መብታቸውን ወደ ልጃቸው ለማስተላለፍ ባይሰማውና ልጁም የአእምሮ ብቃት ጉድለት እንዳለበት በስቴቱ ሕግ መሠረት ካልተረጋገጠበት በስተቀር፣ ከሁለቱ ወገኖች አንዳቸው ጉዳዩ በችሎት እንዲታይላቸው በማለት ማመልከቻውን ሊያስገቡ ይችላሉ።

አንድ አካለሰንኩል ተማሪ የፌዴራላዊና ስቴት ሕግጋት በሚደነግጉት መሠረት በወላጅ ምትክ ተወክሎ ከሆነ፣ የሕዝብ ድርጅቱም በፌዴራላዊና ስቴት ሕግጋት ሥር በታዘዘው መሠረት፣ የጽሑፍ ማስታወቂያ ለተማሪውና ለወላጅ ተተኪው ግለሰብ ነው የሚሰጠው። ሌሎች በ IDEA ሥር ለተተኪው የወላጅ ምትክ ሁሉም መብቶች፣ ተማሪው በክፍለ ግዛቱ ሕግ መሠረት የአእምሮ ብቃት እንደሚጎድለው ካልተረጋገጠበት በስተቀር እና ተማሪውም መብቶቹ ወደ እርሱ (ተማሪው) እንዲተላለፉለት ከጠየቀ፣ መብቶቹ ወደጠያቂው ተማሪ ይተላለፋሉ።

አለመግባባቶችን ስለመፍታት

የሚከተሉት ሥርዓታዊ አሠራሮች የአንድ ልጅን አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ልዩ ትምህርት መርህ-ግብርና ተዛማጅ አገልግሎቶችን የተመለከቱ አለመግባባቶችን ስለመፍታት ለወላጆችና ለሕዝብ ድርጅቶች ይገልጻሉ። አማራጮቹ ግልግልገ፣ የሰቴት አቤቱታንና የፍትህ ሂደት አቤቱታን ያካትታሉ።

ግልግልገ

በአካለሰንኩል ልጅ ወላጆችና በልጁ ትምህርት ኃላፊ በሆነው የሕዝብ ድርጅቱ መካከል አለመግባባቶችን ለመፍታት የግልግል ሂደትን መጠቀም ይቻላል።

አንድ ስለግልግል ስልቶች/ቴክኒኮች ተገቢውን ሥልጠና የወሰደ የአስተዳደራዊ ቅሬታ ሰሚ ቢሮ (OAH) ሠራተኛ የሆነ ሰው የግልግሉን ሂደት ይመራል።

- ግልግል ለወላጅ ወይም ለልጁ አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ትምህርት ኃላፊ ለሆነው የሕዝብ ድርጅት ያለ ምንም ወጪ ይካሄዳል፤ ግልግሉን ለማስረጃ ታላቅ ሊባል ከወላጆች ጋር ለተደረገ ግንኙነት የወጣውን ወጪም ጨምሮ።
- የግልግል ጥያቄ የሚቀርበው ለልጁ አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም ትምህርት ኃላፊ ለሆነው የሕዝብ ድርጅትና ለOAH ነው። ወላጆች የግልግል ጥያቄ ሲሞሉ አርዳታ እንዲሆናቸው፤ ፎርም ከሕዝብ ድርጅቱ ወይም ከ MSDE ዌብሳይት በ www.marylandpublicschools.org አድራሻ ማግኘት ይቻላል። በይበልጥ አርዳታ ለማግኘት የሕዝብ ድርጅቱን የልዩ ትምህርት ቢሮ ይገናኙ ወይም የ MSDEን ልዩ ትምህርት/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች ክፍልን በስልክ ቁጥር (410) 767-7770 ይገናኙ።
- በግልግሉ ወቅት ወላጆች ወይም የሕዝብ ድርጅቱ አማካሪዎች አብረዋቸው ሊኖሩና ሊያማክሯቸው ይችላሉ።
- የግልግል ጥያቄው በቀረበ በ20 ቀናት ውስጥ ለወላጆችና ለሕዝብ ድርጅቱ አመቺ በሆነ ቦታ እንዲካሄድ ይመቻቻል።
- የግልግል ስብሰባዎች ዝግ ሂደቶች ናቸው። በግልግሉ ወቅት የሚካሄዱ ውይይቶች፣ በምስጢር የሚጠበቁ ሲሆን፤ በቀጣይ ሂደት ለሚታይ ማንኛውም የፍትህ ሂደት ወይም የማህበራዊ አርምጃ በማስረጃነት ሊቀርቡ አይችሉም። ግልግሉ ከመጀመሩ በፊት ወላጆች ወይም የሕዝብ ድርጅቱ፣ ጉዳዩን በምስጢር መጠበቅ እንደሚገባቸው የሚያረጋግጥ መተማመኛ መፈረም ይኖርባቸዋል።
- በግልግሉ ውስጥ በነበሩ ወገኖች መካከል የተደረሰበት ስምምነት በጽሑፍ መቅረብ ያለበት ሲሆን፤ ይኸውም ይህንን ዓይነት ጉዳይ የመስማት ሥልጣን ባለው የሰቴት ፍርድ ቤት ውስጥ ወይም ፌዴራል የአውራጃ ፍርድ ቤት ውስጥ በሕግ መከበር የሚችል ይሆናል።
- አንድ የሕዝብ ድርጅት ግልግሉን ተጠቅሞ የአንድን ወላጅ የፍትህ ሂደት አቤቱታ መብት መከልከል ወይም ማግኘት አይችልም።

ግልግልን ለማስረጃታት መገናኘት

የግልግል ሂደትን ላለመጠቀም የመረጡን ወላጆች፣ አንድ የሕዝብ ድርጅት ለወላጆቹ በሚመች ሰዓትና ቦታ ተገናኝቷቸው የግልግልን ጥቅም ለማስረጃትና ወላጆች የግልግልን ሂደት እንዲጠቀሙ ለማስረጃታት መሞከር ይችላል።

በሰቴት አቤቱታና በፍትህ ሂደት አቤቱታ መካከል ያለው ልዩነት

ከግልግል በተጨማሪ፣ ወላጆች ከሕዝብ ድርጅቱ ጋር የገጠማቸውን አለመግባባት ለመፍታት የሰቴት አቤቱታ ሂደት ወይም የፍትህ አቤቱታ ሂደት የመጠቀም መብት አላቸው። እነዚህ አማራጮች ልዩ ሕጎችና ሥርዓተ ሂደቶች አሏቸው።

FIDEA መተዳደሪያ ደንቦች ለሰቴት አቤቱታዎችና ለፍትህ ሂደት አቤቱታዎች ልዩ ልዩ የሥርዓት ሂደቶች አሉት። ከዚህ በታች እንደተብራራው፣ ማንኛውም ግለሰብ ወይም ድርጅት አንድ የሕዝብ ድርጅት የ IDEAን ደንብ ጣሰ በሚልበት ጊዜ የሰቴት አቤቱታ ማመልከቻ ማስገባት ይችላል። የልጁ መታወቂያን፣ ግምገማን፣ አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶችን ወይም አካለስንኩል የሆነን ልጅ ምደባን፣ ወይም የነጻ ተገቢ የሕዝብ ትምህርትን (FAPE) በተመለከተ ሁሉ ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅት ብቻ ናቸው የፍትህ ሂደት አቤቱታ ማመልከቻ ማስገባት የሚችሉት።

FMSDE ባልደረባዎች ባብዛኛው የሰቴት አቤቱታን መፍታት ያለባቸው፣ የጊዜ ገደቡ በተገቢ መንገድ ካልተራዘመ በስተቀር፣ በ60 ቀን የጊዜ ገደብ ውስጥ ነው። ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅቱ የጊዜ መራዘም ጥያቄ ካላቀረቡ በስተቀር፣ ALJው የፍትህ ሂደት አቤቱታውን በሽንገል አዳምጦ (በአለመግባባት መፍቻ ስብሰባ ወይም በግልግል ካልተፈታ ማለት ነው) የችግር መፍቻ ጊዜው ባለቀ በ45 ቀን ጊዜ ውስጥ በጽሑፍ ውሳኔ መስጠት አለበት።

የእነዚህን አማራጮች አጭር መግለጫና ማወዳደሪያ ለማየት እዚህ ሰነድ ውስጥ የቀረበውን ተያያዥ ሰነድ ይዩ።

የሰቴት አቤቱታ

ግለሰቦችና ድርጅቶች ከሚረገገው ሰቴት የትምህርት ክፍል ጋር (MSDE) የሰቴት አቤቱታ የማስገባት መብት አላቸው። ሰቴት ምርመራ ማካሄድ እንዲችል ዘንድ፣ በጽሑፍ የቀረበው አቤቱታ የ IDEA መተዳደሪያ ደንቦችን በትክክል መከተል አለበት።

አንድ ግለሰብ ወይም ድርጅት አንድ የሕዝብ ድርጅት የአስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም የልዩ ትምህርትን ደንብ በተመለከተ የፌዴራል ወይም የሰቴት ሕግ ጥሷል ብሎ ካመነ ወይም ይኸው የሕዝብ ድርጅት የፍትህ ሂደት ውሳኔ በሥራ ላይ አላወለም ብሎ ካመነ፣ የሰቴት አቤቱታ ማስገባት ይቻላል። የአቤቱታው ማመልከቻ MSDE ጋር መግባት ያለበት ሲሆን መላክ ያለበትም ለሚከተለው ነው፡- Assistant State Superintendent, Division of Special Education/Early Intervention Services, MSDE, 200 West Baltimore Street, Baltimore, Maryland 21201. ከ MSDE ጋር የሰቴት አቤቱታ የሚያስገባው ግለሰብ ወይም ድርጅት የአቤቱታውን ግልባጭ ለሕዝብ ድርጅቱ በአንድ ጊዜ መላክ አለበት። የአቤቱታ ማመልከቻውን ለማስገባት እንዲረዱ በዘርዘር የተጻፉ ሥርዓተ ሂደቶችና ፎርም የ MSDE ዌብሳይት ላይ በ

www.marylandpublicschools.org አድራሻ በመሄድ ይገኛሉ፤ ወይም የክፍሉ የአቤቱታ ምርመራና የፍትህ ሂደት ቅርንጫፍ ጋር በስልክ ቁጥር 410-767-7770 በመደወል።

የሰቴት አቤቱታው ማካተት ያለበት፦

- የሕዝብ ድርጅቱ የፌዴራል ወይም የሰቴት ሕግ ወይም ደንብ እንደጣሰ የሚናገር መግለጫ፤
- ይህ መግለጫ የተመሠረቱበትን ተጨባጭ ነገሮች፤
- የሰቴት አቤቱታውን የሚያስገባውን ግለሰብ/ድርጅት ፊርማና የመገናኛ መንገድ፤ እና
- የሰቴት አቤቱታው ከአንድ የተወሰነ ልጅ ጋር የተያያዘ የሕግ መጣስ ከሆነ፦
 - የልጁ ስም እና የመኖሪያ አድራሻ፤
 - ልጁ የሚጣርበትን የትምህርት ቤት ስም፤
 - ልጁ ወይም ወጣቱ ቤት አልባ ከሆነ፤ ሊገኝ የሚችለውን መገናኛ ዘዴ እና ልጁ የሚጣርበትን የትምህርት ቤት ስም፤
 - የልጁ ችግር ዓይነት ማብራሪያ፤ ከችግሩ ጋር የተያያዙ ተጨባጭ ነገሮችን ጨምሮ፤
 - ለችግሩ መፍትሔ ተብሎ የቀረበውን፤ የሰቴት አቤቱታ በገባበት ጊዜ አመልካቹ እስከሚያውቀውና ማግኘት እስከሚችለው ድረስ።

አንድ የሰቴት አቤቱታ ተከስቷል የሚለው የሕግ መጣስ፤ አቤቱታው ስቴቱ ጋር ከመድረሱ ቀን እስከ አንድ ዓመት ቀደም ባለው ጊዜ ውስጥ የሆነ መሆን አለበት። MSDE ውሳኔውን የሰቴት አቤቱታው በደረሰባቸው በ60 ቀን ውስጥ ማሳወቅ አለባቸው፤ የ60 ቀን የጊዜ ገደቡን ማራዘም የሚችሉት የሚከተሉት ከሆኑ ነው፦

- አሁን የሚገኘውን አቤቱታ በተመለከተ ልዩ አጋጣሚዎች ካሉ፤ ወይም
- ጉዳዩ ውስጥ ያሉበት ወላጅና የሕዝብ ድርጅት አለመግባባቱን ለመፍታት ግልግልን ወይም ሌሎች መንገዶች ለመምከር ፈልገው የጊዜ ገደቡን በፈቃደኝነት ለማራዘም ከተስማሙ።

ቢያንስ ቢያንስ MSDE የሚከተሉትን ያደርጋል፦

- አስፈላጊ ነው ተብሎ ከተወሰነ፤ ቦታው ላይ የሚደረግ የግል ምርመራ ማካሄድ፤
- አቤቱታ አቅራቢው፤ የሰቴት አቤቱታ ውስጥ ስለ ክሶቹ ተጨማሪ መረጃ በቃል ወይም በጽሑፍ መስጠት እንዲችል ዕድል መስጠት፤
- ከጉዳዩ ጋር የሚያያዘውን መረጃ ሁሉ ገምግሞ የሕዝብ ድርጅቱ የፌዴራልና የሰቴት ሕጎችን ስለመጣሱ የግል ውሳኔ ማድረግ፤ እና
- ለአቤቱታ አቅራቢውና ለሕዝብ ድርጅቱ አቤቱታ ውስጥ ያሉትን እያንዳንዱን ክሶች የሚመለከት ውሳኔና የተገኙትን ተጨባጭ ነገሮችና ግምገማዎች በጽሑፍ መስጠት።

ውሳኔው የመጨረሻ ውሳኔ ይተሰጠበትን ምክንያቶችና የመጨረሻ ውሳኔውን በሥራ ላይ ለማዋል መከተል ያለባቸውን ሥርዓታዊ መንገዶች ያመቃልላል - አስፈላጊ ከሆነም የቴክኒክ እርዳታ ድርጊቶችን፤ ድርድሮችና ሕግ የማክበሪያ የማረጋገጫ ድርጊቶችን ያካትታል። MSDE አንድ የሕዝብ ድርጅት ተገቢ አገልግሎቶችን አላሟላም ብሎ ከወሰነ በጽሑፍ የሚቀርበው የመጨረሻ ውሳኔ የሕዝብ ድርጅቱ የከለከለውን ለልጁ ተገቢ የሆኑትን አገልግሎቶች እንደት ማረም እንደሚችል፤ እንዲሁም ወደፊት ለአክሱም ወይም ለአካል ጉዳተኛ ልጆች በሙሉ የሚሰጡ ተገቢ አገልግሎቶችን ጨምሮ ይናገራል።

የሕዝብ ድርጅቱ በፍትህ ሂደት አቤቱታ ውስጥ ወላጅ ስለሳሳቸውን ጉዳዮች የሚናገር የቅድሚያ የጽሑፍ ማስታወቂያ ለወላጆች ካልላከ፣ የፍትህ ሂደት አቤቱታው በደረሰው በ10 ቀን ውስጥ የሚከተሉትን የያዘ መልስ የሕዝብ ድርጅቱ ለወላጅ መላክ አለበት፡-

- የሕዝብ ድርጅቱ ድርጊቱን/ቶችን የሚያቀርብበትን ወይም አምቢ የሚልበትን ምክንያት ማብራሪያ፤
- ሌላ ያጤናቸውን አማራጮችና እነዚህ አማራጮች ለምን እንደተተው የሚገልጽ ማብራሪያ፤
- የአካልስንኩል ወላጆች በሥርዓታዊ ደንቡ ሥር መከላከያ እንዳላቸው የሚናገር መግለጫ እና፣ ይህ ማስታወቂያ የመጀመሪያ ግምገማ ማስተላለፊያ ካልሆነ፣ የሥርዓት መከላከያ ቅጂ የሚገኝበትን መንገድ፣ እና
- የ IDEAን አቅርቦቶች ለመረዳት የሚረዱ ምንጮች ምን እንደሆኑ ለወላጆች ማስታወቅ።

ይህ ምላሽ የሕዝብ ድርጅቱ የወላጁ የፍትህ ሂደት አቤቱታ በተገቢ ሁኔታ ያልተሟላ ከሆነ ይህንን ከማለት የሚከለክል አይደለም።

የፍትህ ሂደት አቤቱታው ሌላው ወገን (ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅት) ለሌላው ወገን በፍትህ ሂደት አቤቱታ ውስጥ የተጠቀሱትን ጉዳዮች አንስቶ የሚያብራራ መልስ የፍትህ ሂደት አቤቱታው በደረሰ በ 10 ቀን ውስጥ መስጠት አለበት።

የማስታወቂያ ብቃት፡

የፍትህ ሂደት አቤቱታ የሚደርሰው ወገን፣ የፍትህ ሂደት አቤቱታ መመዘኛዎችን አያሟላም በማለት መጥሪያ በደረሰው በ 15 ቀናት ጊዜ ውስጥ ለOAH እና ለሌላኛው ወገን በጽሑፍ ካላስታወቀ በስተቀር፣ የፍትህ ሂደት የተጠየቀበት ማስታወቂያ በቂ እንደሆነ ተደርጎ ይወሰዳል። የተባለውን ማስታወቂያ ድክመት በተመለከተ የቀረበው የጽሑፍ ማስታወቂያ በደረሰው በ አምስት (5) ቀናት ውስጥ OAH ቀደም ሲል የቀረበው የፍትህ ጥያቄ ማስታወቂያ መመዘኛዎችን የሚያሟላ እንደሆነ ይወሰናል፤ ከዚያም ለሁለቱም ወገኖች በጽሑፍ ያሳውቃል።

አንድ ወገን፣ ሌላኛው ወገን ስምምነቱን በጽሑፍ ካረጋገጠለትና ከታች በተመለከቱት መሠረት ችግሩን በእርቅ ስብሰባ ተገናኝቶ ለመፍታት ዕድል ከተሰጠው፣ ወይም የፍትህ ሂደቱ ሲሰማ ከ አምስት (5) ቀናት ያልበለጠ ጊዜ ሲቀረው OAH የፈቀደ ከሆነ ብቻ፣ ለፍትህ ሂደት የቀረበውን ጥያቄ ማሻሻል ይችላል። እእርቅ ስብሰባውና ለፍትህ ሂደቱ የሚሰጠው የጊዜ ሰሌዳ የተሻሻለው የፍትህ መጠየቂያ ማስታወቂያ እንደገና ሰቀርብ ጀምሮ ይሆናል።

በፍትህ ሂደቶች ጊዜ የልጅ ሁኔታ/ቦታ፡

አንድ በአስተዳደራዊ በፍርድ ቤት የተያዘ ጉዳይ ገና በመካሄድ ላይ ባለበት ወቅት (ስነ ምግባር ክፍል ሥር የተጠቀሱትን ሳይጨምር)፣ ወላጆችና የሕዝብ ድርጅቱ በተቃራኒው እንዲሆን ካልተሰማው በስተቀር፣ ተማሪው አሁን ባለበት አስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም የትምህርት ቦታው መቆየት ይኖርበታል። የፍትህ ሂደቱ ቀደም ብሎ ወደ ሕዝብ ትምህርት ቤት የማስገባት ቀዳሚ ማመልከቻን የሚያካትት ከሆነ፣ ተማሪው፣ በወላጆች ስምምነት፣ ሁሉም የፍትህ ሂደቱ እስከሚጠናቀቅ ድረስ ተማሪው በሕዝብ መርህ ግብር ውስጥ መግባት ይኖርበታል። የALJው ውሳኔ፣ ወላጆች ለልጃቸው የአስቀድሞ ችግር መፍቻ ወይም የትምህርት ቦታ ለውጥ መደረጉ ተገቢ ነው ከሚሉት ጋር የሚሰማማ ከሆነ፣ ተከታታይ የይግባኝ ጥያቄዎችም በሚስተናገዱበት ወቅት ሁሉ፣ ያ የትምህርት ምድብ ቦታ የተማሪው የወቅቱ ምድብ ቦታ ሆኖ ይቆያል።

ችግሩን የመፍታት ሂደት፡

በወላጆች የቀረበውን የፍትህ ሂደት ጥያቄ ማስታወቂያ ከደረሰው ከ15 ቀናት ውስጥ፣ እንደዚሁም የፍትህ ሂደት ጥያቄው ለመታየት ከመጀመሩ ቀደም ብሎ፣ የሕዝብ ድርጅቱ በወላጆችና በወረዳው እንደታመነበት ሁሉ በማስታወቂያው ላይ ስለተገለጹት አውነታዎች ዝርዝር አውቀት አላቸው ከሚባሉት አግባብነት ካላቸው የግል ቤተሰብ አገልግሎት ዕቅድ (IFSP) ቡድን ወይም የግል ትምህርት መርህ-ግብር (IEP) ቡድን አባል/አባላት ጋር በጋራ ስብሰባ ያደርጋል። ስብሰባውም፡-

- በሕዝብ ድርጅቱ ስ ውሳኔ የማድረግ ሥልጣን ያለው የሕዝብ ድርጅቱ ተወካይን ማካተት አለበት፤ እና
- ወላጁ ጠበቃ ካላመጣ በስተቀር የሕዝብ ድርጅቱን የሚወክል ጠበቃ ማካተት አይችልም።

ወላጁና የሕዝብ ድርጅቱ ስብሰባው ላይ የሚገኙትን አግባብነት ያላቸውን የ IFSP ወይም IEP ቡድን አባሎች ይወስናሉ።

የስብሰባው ዓላማ ወላጅ ስለ ፍትህ ሂደት አቤቱታውና አቤቱታው የተመሠረተበት ተጨባጭ ነገሮች የሕዝብ ድርጅቱ አለመግባባቱን የመፍታት ዕድል እንዲኖረው ለመነጋገር ነው።

የችግር መፍቻ ስብሰባው አላስፈላጊ የሚሆነው፡-

- ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ ስብሰባውን ለመተው በጽሑፍ ሲሰማው፤
- ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ ግልግልን ለመሞከር ሲሰማው፤ ወይም
- የሕዝብ ድርጅቱ የፍትህ ሂደት አቤቱታውን ያነሳሳ ከሆነ።

የሕዝብ ድርጅቱ ወላጅ አጥጋቢ ሆኖ እስከሚያገኘው ድረስ የፍትህ ሂደት አቤቱታው በደረሰው በ30 ቀን ጊዜ ውስጥ ችግሩን ካልፈታ (የችግሩ መፍትሔ ወቅት)፣ የፍትህ ሂደት ይግባኝ ሊከሰት ይችላል።

የመጨረሻ ውሳኔ መስጫው የ45 ቀን የጊዜ ገደብ የሚጀምረው የችግሩ መፍትሔ ወቅት ካለቀ ከ30 ቀን በኋላ ነው፤ ከዚህ በታች ከ “የ30 ቀን የጊዜ ሰሌዳው ላይ የሚደረጉ ማስተካከያዎች” ወይም “አፋጣኝ የጊዜ ሰሌዳዎች” የሚሉት ክፍሎች ወስጥ ከተጠቀሱት አጋጣሚዎች አንዱ ካልተከሰተ በስተቀር።

የ30 ቀን የጊዜ ሰሌዳው ላይ የሚደረጉ ማስተካከያዎች፦

ችግሩን የመፍቻ የጊዜ ገደቡን ለማራዘም ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ ካልተስማሙ፤ የፍቺ ሥርዓቱን ይቅር ብለው ካልተወጡ፤ ወይም ግልግል ካልተጠቀሙ በስተቀር፤ የወላጅ የመስማሚያ ስብሰባ ውስጥ ከመገኘት መቅረት መፍትሔ የማግኛ የሥርዓቱንና የይግባኙን የጊዜ ገደቦች ስብሰባው አስከፊደረግ ድረስ ያዘገያል።

ተገቢ ጥረቶች አድርጎ እነዚህንም ጥረቶች በሰነድ ከተያዙ በኋላ፤ የሕዝብ ድርጅቱ የመፍትሔ መፈለጊያ ስብሰባው ውስጥ ወላጆችን ተሳታፊ ለማድረግ ካልቻለ፤ የመፍትሔ ወቅቱ ካለቀ ከ30 ቀናት በኋላ የሕዝብ ድርጅቱ የፍትህ ሂደት አቤቱታው በALJ እንዲሰረዝ መጠየቅ ይችላል። የሕዝብ ድርጅቱ ያደረጋቸው ጥረቶችን የያዘው ሰነድ፤ ለሁሉም ተስማሚ የሆነ የመገናኛ ሰዓትና ቦታ የሞከረበትን እንደሚከተሉት ዓይነት ርኮርዶች ማሳየት አለበት፦

- በሰልክ ለማግኘት የተደወለባቸው ወይም የተሞከረባቸው የዘርዘር ርኮርዶችና የሰልክ ጥሪዎቹ ውጤቶች፤
- ለወላጅ የተላከ ማንኛውም ዓይነት ደብዳቤ ቅጂና ማንኛውም የተገኘ ምላሽ፤ እና
- ወደ ወላጆች ቤት ወይም መሥሪያ ቤት የተደረጉ ጉብኝቶችና ውጤቶቻቸው በዘርዘር ርኮርዶች።

የሕዝብ ድርጅቱ የመትሔ ስብሰባውን የወላጅ የፍትህ ሂደት አቤቱታ ማስታወቂያ በደረሰው በ15 ቀናት ውስጥ ካላደረገ ወይም በመፍትሔ ስብሰባ ውስጥ ካልተሳተፈ፤ ወላጅ የይግባኝ ችሎቱ ተጀምሮ ውሳኔው በ45 ቀናት ውስጥ እንዲሰጠው ጥያቄ ማቅረብ ይችላል።

ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ የመፍትሔ ስብሰባው እንዲቀር በጽሑፍ ከተስማሙ፤ የፍትህ ሂደት ችሎቱ የ45 ቀን የጊዜ ገደብ በማግስቱ ይጀምራል።

ግልግሉ ወይም የመፍትሔ ስብሰባው ከተጀመረ በኋላ ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ ስምምነት እንደሌለ በጽሑፍ ከተስማሙ፤ የፍትህ ሂደት ችሎቱ የ45 ቀን የጊዜ ገደብ በማግስቱ ይጀምራል።

ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ ግልግልን ለመሞከር ከተስማሙ፤ የ30 ቀን የችግር መፍቻው የጊዜ ገደብ ሲያበቃ፤ ሁለቱም ወገኖች ስምምነት አስከፊደርሱ ድረስ ግልግሉን ለመቀጠል በጽሑፍ መስማማት ይችላሉ። ሆኖም ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅቱ ከግልግሉ ትቶ ከወጣ፤ የፍትህ ሂደት ችሎቱ የ45 ቀን የጊዜ ገደብ በማግስቱ ይጀምራል።

የችግሩን መፍትሔ ስምምነት፦

ላለመግባባቱ መፍትሔ ስብሰባው ላይ ከተገኘለት፤ ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ የሚከተለው ዓይነት በሕግ የሚያስገድድ ስምምነት ውስጥ መግባት አለባቸው፦

- በወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ ስምምነቱ እንዲረጋ የሚያስችል ሥልጣን ያለው የሕዝብ ድርጅቱ ተወካይ የተፈረመ፤ እና
- በማንኛውም በአውራጃው መሥራት በሚችል የስቴት ፍርድ ቤት (ይህንን ዓይነት ክስ ሊሰማ የሚችል የስቴት ፍርድ ቤት) ወይም የፌዴራል አውራጃ ፍርድ ቤት ውስጥ።

በስብሰባው ውጤት ምክንያት ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ ስምምነት ላይ ቢደርሱ፤ ማንኛውም ወገን ስምምነቱን በሶስት (3) የሥራ ቀናት ውስጥ ሊያፈርሱት ይችላሉ።

የፍትህ ሂደት ችሎት፦

በአለመግባባት ውስጥ ያለው ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅት፤ የፍትህ ሂደት አቤቱታ በሚያቀርብበት ጊዜ፤ ወገን ያልያዘ የፍትህ ሂደት ችሎት የማግኘት ዕድል አለው።

የአስተዳደር ሕግ ዳኛ (ALJ)፦

- የአስተዳደራዊ ይግባኞች ቢሮ ተቀጣሪ ነው፤
- ከይግባኙ ዓላማ ጋር የሚጋጭ የግል ወይም የሙያ ጥቅም አያገኝበትም፤
- ስለ IDEA አቅርቦቶች፤ ከ IDEA ጋር የተያያዙ ፌዴራልና የስቴት ደንቦችና የ IDEA ሕጋዊ ትርጓሜዎች የሚያውቅና የሚረዳ ነው፤ እና
- ይግባኞችን የማስተዳደር፤ ውሳኔ የማድረግና የመጻፍ፤ ሁልጊዜ አንድ ዓይነትና ተገቢ የሆነ መደበኛ የሕግ አሠራር እውቀትና ችሎታ አለው።

የፍትህ ሂደት አቤቱታ ርዕስ፡-

የፍትህ ሂደት አቤቱታ ማመልከቻውን የሚያስገባው የአቤቱታው ወገን (ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅቱ)፣ ሌላው ወገን ካልገተሰማ በስተቀር፣ የፍትህ ሂደት አቤቱታው ላይ ያልተነሱ ጉዳዮችን ማንሳት አይችልም።

የይግባኝ መብቶች፡-

ማንኛውም በፍትህ ሂደቱ ተካፋይ የሚሆን ወገን (የIDEAን ሥርዓታዊ መንገዶች የሚመለከት ይግባኝን ጨምሮ) የሚከተሉት መብቶች ይኖሩታል፡-

- በስቴት አስተዳደር አንቀጽ §9-1607.1 በተጠቀሰው የሚረገጥ ኮድ መሠረት የፍትህ ሂደቶች ላይ ራስዎን መወከል ወይም ጠበቃ መያዝ
- በአማካሪዎችና የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳተኛ ልጆች ችግር ልዩ እውቀትና ሥልጠና ባላቸው ግለሰቦች መታጀብና ከነሱም ምክርን የማግኘት መብቶች፤
- ማስረጃን የማቅረብና የመከራከር፣ ምስክርነትም እንዲገኙና መስቀለኛ ጥያቄን የማድረግ መብቶች፤
- የፍትህ ሂደቱ ከመጀመሩ በኋላ ከ 5 የሥራ ቀናት በፊት ለተካፋይ ወገኖች ያልተገለጸ ማኛውንም ዓይነት ማስረጃን የመክልከል መብት፤
- የፍትህ ሂደቱን ራሶርድ ቃል በቃል በጽሑፍ ወይም በወላጆች ምርጫ፣ በኤሌክትሮኒክ ቅጂ የማግኘት መብት፤ እና
- በወላጆች ምርጫ፣ በጽሑፍ ወይም በኤሌክትሮኒክ የእውነት ማጣራት ሂደቶችንና ውሳኔዎችን የማግኘት መብቶች።

በግልጽ ስለማውጣት ተጨማሪ መረጃ፡-

የፍትህ ሂደት ይግባኝ ከመጀመሩ በኋላ ከ አምስት (5) የሥራ ቀናት በፊት፣ እያንዳንዱ የሂደቱ ተካፋይ ወገን፣ ለሌሎቹ ሁሉም ተካፋይ ወገኖች ሁሉ፣ በዚያን ቀን የተጠናቀቁ ግምገማዎችንና በተካፋይ ወገኑ ግምገማ ላይ የተመሠረቱ ሆነው በፍትህ ሂደቱ ላይ ተካፋይ ወገኑ ሊጠቀሙባቸው ያሰባቸውን አስተያየቶች ሁሉ ይገልጻል።

አንደኛው ወገን ከሌላኛው ወገን ፈቃድ ሳያገኝ ግምገማዎችን ወይም አስተያየቶችን በፍትህ ሂደቱ ላይ ለማስጣት ቢፈልግ፣ ከላይ የተጠቀሰውን ሁኔታ ካላሟላ ለALJው ሊያግደው ይችላል።

የወላጅ መብቶች፡-

ወላጅ የሚከተሉት መብቶች አሉት፡-

- ልጁ እንዲገኝ ማድረግ፤
- ይግባኝን ለሕዝብ መክፈት፤ እና
- የይግባኝ ራሶርድ፣ የተጨባጭ ነገሮች ግኝቶችና ውሳኔዎች በነጻ ለአርሰዎ ሊሰጡዎት ይገባል።

የይግባኝ ውሳኔ፡-

አንድ ተማሪ የነጻ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት (FAPE) አግኝቶ እንደሆነ ለሚረጋገጥ፣ አንድ ለALJ በተጨባጭ በተረጋገጠ ማስረጃ ላይ በመመሥረት ይወስናል። የሥርዓታዊ ጥሰትን በሚመለከት ለሚቀርብ ያልተጣራ ክስ፣ አንድ ለALJ ፣ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን በማጤን አንድ ተማሪ FAPE እንዳላገኘ ሊደረስበት ይችላል፡-

- ልጁ FAPE ከማግኘት መብቱ አደናቅፎት ከሆነ፤
- ልጁ FAPE እንዲያገኝ በሚደረገው የውሳኔ ሥርዓታዊ አሠራር ላይ ወላጆች የመካፈል ያላቸውን ዕድል በከፍተኛው አደናቅፎት ከሆነ፤ ወይም
- የትምህርት ጥቅም ከማግኘት ያስቀረ ከሆነ።

ከዚህ በላይ የተገለጹት ማንኛውም አቅራቢዎች ለALJው የሕዝብ ድርጅቱ በ ፈደራል ደንቦች IDEA (34 CFR 300.500 እስከ 300.536) በክፍል B ሥር ያሉት ሥርዓታዊ መከላከያዎች አስፈላጊ ነጥቦችን እንዲያከብር ከማዘዝ አይከለክሉትም።

ለብቻው የተለየ የፍትህ ሂደት አቤቱታ፡-

የ IDEA የሥርዓታዊ መከላከያዎች ክፍል ውስጥ ወላጅን ከዚህ በፊት ካመለከተው የፍትህ ሂደት አቤቱታ ጉዳይ ጋር ምንም የማይያያዝ ለብቻው የተለየ የፍትህ ሂደት አቤቱታ ከማስገባት የሚከለክለው ምንም ነገር የለም።

የጊዜ ሰሌዳዎችና የችሎት አመቺነት፡-

የ30 ቀን ጊዜ የሚሰጣቸው የመፍትሔ ስብሰባዎች ወቅት ካለቀ በኋላ ከ45 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ፣ ከዚህ በታች ከ “የ30 ቀን የጊዜ ሰሌዳው ላይ የሚደረጉ ማስተካከያዎች” ወይም “አፋጣኝ የጊዜ ሰሌዳዎች” ውስጥ እንደተገለጸው፡-

- በይግባኝ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ተደርጓል፤ እና
- የውሳኔው ቅጂ ለእያንዳንዱ የክስ ወገን ተልኳል።

ማንኛውም ወገን ጥያቄ ካቀረበ ALJው ከ45 ቀናቹ የበለጠ የተወሰነ የጊዜ ማራዘም ሊሰጥ ይችላል። እያንዳንዱ ይግባኝ መደረግ ያለበት ለወላጁ ወይም ለልጁ አግባብ ባለው አመቺ ሰዓትና ቦታ መሆን አለበት።

የተፋጠኑ የጊዜ ሰሌዳዎች፦

የሚቀጥሉትን በተመለከተ በአንድ አካለሰንኩል ልጅ ስም የፍትህ ሂደት አቤቱታ በተደረገ ጊዜ፣ የሕዝብ ድርጅቱ የተፋጠኑ የፍትህ ሂደት ችሎት የማዘጋጀት ኃላፊነት አለበት፦

- አካለሰንኩል የሆነ ልጅ በአሁኑ ጊዜ ትምህርት ቤት ያልተመዘገበ ወይም ትምህርት ቤት የማይሄድ፤
- አካለሰንኩል የሆነን ልጅ በመሸጋገሪያ አማራጭ የትምህርት ቦታ በተመደበ ጊዜ፣ ወይም
- የገለጸ ውሳኔ።

የፍትህ ሂደት አቤቱታው በገባ በ20 የትምህርት ቀናት ውስጥ የፍትህ ችሎቱ መካሄድ አለበት። ALJው ይግባኝ ካለቀ በኋላ በ10 ቀን ውስጥ ውሳኔ ምድረግ አለበት። የፍትህ ሂደት አቤቱታ ማስታወቂያ በደረሰ በሰዓት (7) ቀናት ጊዜ ውስጥ የመፍትሔ መፈለጊያ ስብሰባ መደረግ አለበት፣ የፍትህ ሂደት አቤቱታው በደረሰ በ15 ቀን ጊዜ ውስጥ ለሁለቱም ወገኖች አጥጋቢ እስኪሆን ድረስ ካልተፈታ በስተቀር የፍትህ ሂደት ይግባኝም ይቀጥላል።

የፍርድ መጨረሻነት፦

ወላጆች ወይም የሕዝብ ድርጅቱ ይግባኝ ካላሉ በስተቀር የ ALJው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል። በግንባታና በውሳኔዎቹ ያልተደሰተ ማንኛውም ወገን ይግባኝ ላይ የታየውን አቤቱታ በተመለከተ የማህበራዊ እርምጃ ሊያመጣ ይችላል።

ይግባኝ፦

ማንኛውም የይግባኝ ወገን በንትርክ ላይ ያለው ጉዳይ መጠን ምንም ያክል ይሁን፣ በሚረገገው ስግ መሠረት የመጨረሻው ውሳኔ በተሰጠ በ120 ቀናት ውስጥ፣ በማንኛውም ተወዳዳሪ ሥልጣን ባለው የመንግሥት ፍርድ ቤት ወይም በማንኛውም የዩናይትድ ስቴትስ የወረዳ ፍርድ ቤት ለማህበራዊ እርምጃ ማመልከት ይችላሉ።

ለማንኛውም እርምጃ፣ ፍርድ ቤቱ፦

- የአስተዳደራዊ ሂደቶቹን ራኮርዶች ማግኘት፤
- በወላጆች ወይም በህዝባዊ ድርጅቱ ጥያቄ ተጨማሪ ማስረጃዎችን ያዳምጣል፤ እና
- ውሳኔውንም ሚዛን የሚደፋ ሆኖ በተገኘው ማስረጃ ላይ ተመስርቶ ይወስናል፤ እና
- ተገቢ ነው ብሎ ያመነበትን ብያኔ ይሰጣል።

በ IDEA ክፍል B ውስጥ መብቶችን፣ ሥርዓታዊ ሂደቶችን፣ የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳተኛ አሜሪካውያን ድንጋጌ 1990 (Americans with Disabilities Act of 1990, Title V of the Rehabilitation Act of 1973 (Section 504))፣ የ1973 ዓ.ም. የመልሶ ማቋቋሚያ/ማገገሚያ ድንጋጌ ርዕስ V (ክፍል 504)፣ ወይም የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳተኛ ተማሪዎች መብቶችን የሚጠብቁ ሌሎች የፈደራላዊ ስጋት መሠረት፣ በስግ መንግሥቱ የተፈቀዱ የመፍትሄ መድሀኖችን የሚከለክል ወይም የሚገድብ አንዳችም ነገር የለም። በነዚህ ስጋት ሥር ለማህበራዊ እርምጃ ከማመልከት በፊት፣ ወላጆች ወይም ሕዝባዊ ድርጅቱ ከOAH ጋር የሚደረገውን ማኛውንም የፍትህ ሂደቶችን በሙሉ አሟጠው የጨረሱ መሆን የሚገባቸው ከሚሆን በስተቀር። ይህ ማለት በሌሎች ስጋት ሥር ወላጆች በ IDEA ሥር የሚያገኙትን መፍትሔዎች ሊያገኙ ይችላሉ፤ ግን በነዚህ ስጋት ሥር መፍትሔ ለማግኘት ከፈለጉ፣ ቀጥታ ወደ ፍርድ ቤት ከመሄዳቸው በፊት ወላጆች መጀመሪያ በ IDEA ሥር የሚገኙትን አስተዳደራዊ መፍትሔዎች መጠቀም አለባቸው (ለምሳሌ የፍትህ ሂደት አቤቱታውን፣ የመፍትሔ መፈለጊያ ስብሰባውን፣ እና ወገን ያልያዘ የፍትህ ሂደት ሥርዓቶች)።

የጠበቆች ክፍያዎች

በማንኛውም በ IDEA ሥር የመጣ እርምጃ ወይም ሂደት ውስጥ፣ ፍርድ ቤቱ ተገቢ የሆኑ የጠበቃ ክፍያዎች ለሚከተሉት ሊሰጥ ይችላል፦

- የአንዱ ወገን የሆነው የአካለሰንኩሉ ተማሪ ወላጆች ወይም አሳዳጊዎች፤
- ቅሬታን ወይም በጣም አልባሌ፣ ምክንያት አልባ፣ ወይም መሠረተኪስ በሆኑ ማስረጃዎች ምክንያትነት ለተወሰዱ የከታታይ እርምጃዎች ቅሬታቸውን ካስመዘገቡ ወላጆች በተቃራኒ ለሚቆመው ለወቅቱ ተጻራሪ ወገን፣ ማለት MSDE ወይም ማንኛውም ሌ ሕዝባዊ ድርጅት፣ ወይም የቀረበው ክስ አልባሌነት፣ ምክንያት አልባነት፣ ወይም መሠረተ ኪስነት ግልጽ ከሆነ በኋላም ክሱን ለሚቀጥል የወላጆች ጠበቃ፣ ወይም
- ከወላጆች ጠበቃ በተቃራኒ ለሚቆም ማንኛውም የወቅቱ ወገን ማለትም MSDE ወይም ሌላ የሕዝብ ድርጅት፣ ወይም ከወላጅ በተጻራሪ፣ የወላጆች ቅሬታ ወይም የተከታታይ እርምጃዎች ምክንያት እንዲያው አግባብነት ለገደለው ማንኛውም ዓላማ፣ ለምሳሌም ለማሰላጨት፣ አላስፈላጊ የጊዜ መገተንን ለመፍጠር፣ ወይም አላግባብ የፍርድ ቤት ክስ ወጪን ለመጨመር በሚል አዝማሚያ ቀርቦ ከሆነ።

ለቀረቡ አገልግሎቶች ዓይነትና ጥራት የሚፈቀዱ ክፍያዎች፣ ድርጊቱ/አርምጃው በተነሳበት ማህበረሰብ የወቅቱ ስሌት ላይ የተመሠረቱ መሆን ይገባቸዋል። ክፍያዎቹን በማሰላት ጊዜ፣ ተጨማሪ ጉርሻ (ቦነስ) ማክል ወይም ብዜትን መጠቀም አይቻልም።

በሚከተሉት ሁኔታዎች ሥር ክፍያዎች ላይፈቀዱ ይችላሉ፦

- ለማንኛውም የ IFSP ወይም የ IEP ቡድን ስብሰባ፣ ስብሰባው የተጠራው በፍትህ ሂደቱ ውጤት ወይም በዳኝነት አርምጃው ምክንያት ካልሆነ በስተቀር፣
- ለፍትህ ሂደት ማመልከቻ ከመግባቱ ቀደም ብሎ ለተደረገ ግልግል፣
- ለአርቅ/መግባቢያ ስብሰባዎች፣ እና
- በሚከተሉት ሁኔታዎች ስብብ፣ ለወላጅ የጽሑፍ መግለጫ መስጠቱን ተከትሎ ለቀረቡ አገልግሎቶች፦
 - የጽሑፍ መግለጫው እንዲሰጥ የተደረገው፣ በፈጸሙት የሚሰጡ ሥነሥርዓት ደንቦች፣ የሥነሥርዓት ደንብ 68፣ ሥር በተመለከተው የጊዜ ስሌዳ መሠረት ከሆነ፣ ወይም በአስተዳደራዊ የጉዳይ ማጣራት ሂደት መሠረት፣ጉዳዩ መታየት ከሚጀመርበት ከአሥር ቀናት በሆነ ጊዜ ቀደም ብሎ ከሆነ፣
 - የቀረበው አቅርቦት በአሥር ቀናት ውስጥ ተቀባይነት ካላገኘ፣ እና
 - ፍርድ ቤቱ፣ ጉዳዩ በተስተናገደበት ሂደት ላይ ወላጆች ያገኙት መፍትሄ ለወላጆች ከማሳረጊያ ስምምነት ላይ ከመድረስ የተሻለ ያልነበረ ሆኖ ካገኘው። ወላጅ የቀረበውን የማሳረጊያ ስምምነት ላለመቀበል አምቢ ማለቱ አላማኝነት ካለው፣ ክፍያዎችና ወጪዎች ይፈቀዱለታል።

በሚከተሉት ሁኔታዎች ምክንያት ክፍያዎች ሊቀነሱ ይችላሉ፦

- ወላጅ ወይም የወላጅ ጠበቃ ጭቅጭቅን ለመፍታት ከሚወስደው ጊዜ በላይ ያለአግባብ ካጓተቱት፣
- የክፍያው መጠን፣ በወቅቱ ላይ ባለው፣ በአግባቡ የመጣጣኝ ችሎታ፣ እውቅና እና የሙያ ልምድ ላላቸው ጠበቆች በማህበረሰቡ ውስጥ ለተመሳሳይ አገልግሎቶች ከሚፈቀደው የሰዓት ክፍያ ስሌት በላይ አላግባብ በልጦ ከተገኘ።
- ጉዳዩ የታየበት ባሕርይና ሁኔታ ሲጤን፣ የወሰደው ጊዜና የአገልግሎት መጠን በጣም የተጓዣ ሆኖ ሲገኝ፣ ወይም
- የፍትህ ሂደት ጥያቄውን ሲያቀርብ፣ ጠበቃው ተገቢ የሆኑ መረጃዎችን ያላቀረበ ከሆነ።

በሚከተሉት ሁኔታዎች ምክንያት፣ ክፍያዎች አይቀነሱም፦

- የሕዝብ ድርጅቱ የመፍትሄ ሂደቱን ካራዘመው፣ ወይም
- በሥርዓታዊ መከላከያዎች መስፈርቶች ላይ ጥስት ተፈጽሞ ነበር።

ወላጆች ለጠበቆቻቸው ያወጧቸውን ወጪዎቻቸውን መልሰው ለመቀበል የሚችሉት በ IDEA ውስጥ የተደነገጉትን ሁኔታዎች በማሟላታቸው ላይ የሚመሠረት በመሆኑ፣ ይህንን ጉዳይ አስመልክቶ ከጠበቆቻቸው ጋር መወያየት ይኖርባቸዋል።

ተያያዥ፡ የIDEA የአለመግባባት ፍቺ አሠራሮች ማወዳደሪያ ሠንጠረዥ

	ግልግል	የፍትህ ሂደት አቤቱታ	አለመግባባት የመፍቻ መንገድ	የስቴት አቤቱታ
የሥርዓቱ አነሳሽ ማን ሊሆን ይችላል?	ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅት፣ ለሁለቱም በፈቃደኝነት መሆን አለበት	ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅት	ተከራካሪ ወገኖች ለማስቀረት ወይም ግልግልን ለመጠቀም ካልወሰኑ በስተቀር፣ የፍትህ ሂደት አቤቱታው በደረሰው ጊዜ የሕዝብ ድርጅቱ የመፍትሔ መፈለጊያ ስብሰባውን ያዘጋጃል	ማኛውም ግለሰብ ወይም ድርጅት፣ ከስቴቱ ውጪ ያሉትንም ጨምሮ
ማመልከቻ የማስገቢያ የጊዜ ግደቡ ምን ያክል ነው?	ምንም የተጠቀሰ የለም	ከመጠነኛ ጥበቃዎች ወገኑ ካወቀበት ወይም ማወቅ ከነበረበት ጊዜ በ2 ዓመት ጊዜ ውስጥ ¹	አንድ ወላጅ ባስገባው የፍትህ ጊደት አቤቱታ ምክንያት የሚወሰን	የሕግ ጥሰቱ ከተከሰተበት ቀን በኋላ እስከ 1 ዓመት ጊዜ ውስጥ
መፈታት የሚችሉት ጉዳዮች ምንድን ናቸው?	በክፍል 300 ሥር ያለ ማንኛውም ጉዳይ፣ የፍትህ ሂደት አቤቱታውን ከማስገባት በፊት የተነሱ ጉዳዮችን ጨምሮ (ይህ የማይሆንባቸው ልዩ ጉዳዮች አሉ) ²	መታወቂያን፣ ግምገማን ወይም የትምህርት ምደባን ወይም የነጻ ተገቢ የሕዝብ ትምህርት አቅርቦትን የተመለከተ ማንኛውም ጉዳይ (ይህ የማይሆንባቸው ልዩ ጉዳዮች አሉ)	የወላጅ የፍትህ ሂደት አቤቱታ ውስጥ ከተነሱት ጉዳዮች ጋር አንድ ዓይነት	የ IDEA ክፍል B ወይም ክፍል 300 ተጥሰዋል የተባሉ ሕጎች
ጉዳዮቹን ለመፍታት የተሰጠው የጊዜ ገደብ ምን ያክል ነው?	ምንም የተጠቀሰ የለም	ለጊዜ ገደቡ የተወሰነ የጊዜ ማራዘም ካልተሰጠ በስተቀር፣ የጉድዩ መፍቻ የጊዜ ገደብ ካለቀ ከ45 ቀናት በኋላ ^{3, 4}	ተከራካሪ ወገኖቹ ስብሰባውን ለመተው ወይም ግልግልን ለመጠቀም በጽሑፍ ካልተሰማሙ በስተቀር፣ የወላጆቹ የፍትህ ሂደት አቤቱታ በደረሰ በ15 ቀን ውስጥ የሕዝብ ድርጅቱ የችግሩን መፍቻ ስብሰባ መጥራት አለበት ተከራካሪ ወገኖቹ በተቃራኒው ካልተሰማሙ ወይም ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅቱ በችግር መፍቻ ስብሰባው ሳይሳተፍ ከቀረ ወይም የሕዝብ ድርጅቱ የወላጅ የፍትህ ሂደት አቤቱታው በደረሰው በ15 ቀን ውስጥ የችግር መፍቻ ስብሰባ ካልጠራ በስተቀር የችግር መፍቻ የጊዜ ገደብ የወላጅ የፍትህ ሂደት አቤቱታው ከደረሰበት ቀን ጀምሮ እስከ 30 ቀን ጊዜ ድረስ ውስጥ ^{3, 5, 6, 7}	የጊዜ ማራዘም ካልተፈቀደ በስተቀር፣ አቤቱታው ከደረሰ ከ60 ቀናት በኋላ ⁸
ጉዳዮቹን የሚፈታው ማነው?	ወላጅ ወይም የሕዝብ ድርጅት ከ ገላጋይ ጋር ሂደቱ በፈቃደኝነት የሚሆን ሲሆን ሁለቱም ወገኖች ለማንኛውም መፍትሔ መስማማት አለባቸው	የይግባኝ ባለሥልጣን/የአስተዳደር ህግ ዳኝ (ALJ)	ወላጅና የሕዝብ ድርጅት ሁለቱም ወገኖች ለማንኛውም መፍትሔ መስማማት አለባቸው	የሚረገገው ስቴት የትምህርት ክፍል ⁹

¹ በሚከተሉት ምክንያቶች ወላጅ የፍትህ ሂደት ከማስገባት ከተከለከለ የጊዜ ገደቡ አይደለም፡- (1) የፍትህ ሂደት አቤቱታ የገባበትን ምክንያት ችግሩ ተፈቷል ብሎ የሕዝብ ድርጅቱ በግልጽ በሐሰት ከገለጸ፤ ወይም (2) የሕዝብ ድርጅቱ በ IDEA ሥር ክፍል 300 መሠረት ለወላጅ መሠጠት የነበረበትን መረጃ ካስቀረ (34 C.F.R. §300.511(f))።

² ይህ የሚሆንባቸው ልዩ ጉዳዮች የሚከተሉትን ያካትታሉ፡- የመጀመሪያ የልዩ ትምህርት አገልግሎቶች ስምምነትን ወላጅ አልሰጥም ያለበትን ለመሻር የሕዝብ ድርጅት የፍትህ ሂደት አቤቱታ ወይም ግልግል መጠቀም አይችልም (34 C.F.R. §300.300(b)(3))፤ በወላጅ በኩል የግል ትምህርት ቤት ውስጥ የተመደበን ወይም በቤት ውስጥ ትምህርት የሚጣር ልጁን የመጀመሪያ ግምገማን ወይም ዳግም ግምገማን ስምምነትን ወላጅ አልሰጥም ያለበትን ለመሻር የሕዝብ ድርጅት የፍትህ ሂደት አቤቱታን ወይም ግልግልን መጠቀም አይችልም፤ (34 C.F.R. §300.300(c)(4)(i))፤ በወላጆች ምክንያት የግል ትምህርት ቤት ውስጥ የተመደቡ ልጆች ወላጆች የፍትህ ሂደት አቤቱታ የማስገባት መብት ያላቸው የሕዝብ ድርጅቱ የልጁን አስፈላጊ ነጥቦች በሚከተለው ሳያሟላ ሲቀር ብቻ ነው (34 C.F.R. §300.140)፤ የሕዝብ ድርጅቱ ከፍተኛ ጥራት ያለው አስተማሪ ሳያቀርብ ቢቀር የፍትህ ሂደት አቤቱታ ማስገባት አይቻልም፤ ግን የስቴት ትምህርት ድርጅት (SEA) ጋር የስቴት አቤቱታ ማስገባት ይቻላል (SEA) (34 C.F.R. §300.156(e))።

³ በስነ ምግባር ሂደቶች ምክንያቶች የፍትህ ሂደት አቤቱታ ለአፋጣኝ ይግባኝ ቢደረግ፤ ወይም ልጁ በወቅቱ ትምህርት ቤት ተመዝግቦ ካልሆነ ወይም ትምህርት ቤት አይሄደ ካልሆነ፤ ችግሩን የመፍቻ የጊዜ ገደቡ 15 ቀናት ነው (ሰብሰባው በ7 ቀናት ውስጥ ተደርጎ)። ሁለቱም ወገኖች አጥጋቢ ሆኖ እስካገኙት ድረስ ችግሩ ካልተፈታ፤ ይግባኙ ጥያቄው በቀረበ በ20 ቀን ውስጥ መካሄድ አለበት፤ ውሳኔውም ይግባኙ ባለቀ በ10 የትምህርት ቀናት ጊዜ ውስጥ መሰጠት አለበት (34 C.F.R. §300.532(c) and COMAR 13A.05.01.15)።

⁴ የግባኝ ባለሥልጣን/ALJ ማንኛውም ወገን በጠየቀ ጊዜ የተወሰነ የጊዜ ማራዘም ሊሰጥ ይችላል (34 C.F.R. §300.516(c))።

⁵ ደንቦቹ ለመፍትሔ ለተሰጠው የ30 ቀን የጊዜ ገደብ ማስተካከል እንዲደረግ ይፈቅዳሉ። የፍትህ ሂደት የ45 ቀን የጊዜ ገደብ የሚጀምረው የሚከተሉት ሁኔታዎች ከሆኑ ከአንድ ቀን በኋላ ነው፡- (1) ሁለቱም ወገኖች የመፍትሔ ስብሰባውን ለመተው በጽሑፍ ይስማማሉ፤ (2) የግልግል ወይም የችግር መፍቻ ስብሰባው ከጀመረ በኋላ ግን የ30 ቀን የጊዜ ገደቡ ከማለቁ በፊት፤ ሁለቱም ወገኖች ስምምነት ላይ ሊደረስ እንደማይቻል በጽሑፍ ከተሰማው፤ (3) የ30 ቀን የጊዜ መፍቻ ገደቡ ካለቀ በኋላ ግልግሉን ለመቀጠል ሁለቱ ወገኖች በጽሑፍ ተስማምተው፤ በኋላ ግን ወላጁ ወይም የሕዝብ ድርጅቱ ከግልግል ሂደቱ ለትቆ ሲወጣ (34 C.F.R. §300.510 (c))።

⁶ ወላጅ በመፍትሔ ማግኛ ስብሰባ ውስጥ አልሳተፍም ሲል ስብሰባው እስከሚደረግ ድረስ የመፍትሔውን ሂደትና የፍትህ ሂደት ችሎቱን የጊዜ ገደቦች ያጓትታል (34 C.F.R. §300.510(b)(3))።

⁷ የሕዝብ ድርጅቱ የመፍትሔ ማግኛ ስብሰባውን የወላጅ የፍትህ ሂደት አቤቱታ በደረሰው በ15 ቀናት ውስጥ ሳያደርግ ከቀረ ወይም የመፍትሔ ስብሰባ ውስጥ ሳይሳተፍ ከቀረ፤ የፍትህ ሂደት ይግባኙን የጊዜ ገደብ ለመጀምር ወላጅ የALJን ጣልቃ ገብነት ሊያስከትል ይችላል (34 C.F.R. §300.510(b)(5))።

⁸ አንድ የተወሰነ አቤቱታን በተመለከተ ልዩ ሁኔታዎች ከተከሰቱ የስቴት አቤቱታውን የመፍቻ የጊዜ ገደቡ ሊራዘም ይችላል፤ ወይም ወላጁ (ወይም ግለሰቡ ወይም ድርጅቱ፤ ግልግል ወይም ሌላ የችግር መፍቻ መንገድ በስቴት ሥርዓተ ሂደት ሥር ለግለሰብ ወይም ለድርጅት የሚገኝ ከሆነ) እና የሕዝብ ድርጅቱ ግልግል ለመጠቀም ወይም ስቴት ውስጥ የሚገኝ ከሆነ ሌላ የችግር መፍቻ ዘዴ ለመጠቀም ከተስምሙ (34 C.F.R. §300.152(b)(1))።

⁹ የMSDE የአቤቱታ አሠራር መንገዶች የሕዝብ ድርጅቱ ለአቤቱታ መልስ የሚሰጥበትን ዕድል፤ በሕዝብ ድርጅቱ ምርጫ፤ አቤቱታውን ለመፍቻ የመትሔ አቅርቦት፤ እና አቤቱታ ያቀረበው ወላጅና የሕዝብ ድርጅቱ በፈቃደኝነት ግልግል ለማድረግ እንዲሰማው ዕድል ይሰጣል (34 C.F.R. §300.152(a)(3))። በአንዳንድ ሁኔታዎች ላይ፤ አቤቱታ አቅራቢውና የሕዝብ ድርጅቱ ችግሩን ለመፍታት MSDEን ሳይጠቀሙ አለመግባቱን ሊፈቱ ይችላሉ።